

Δέσποινα Καλεσοπούλου

Βιογραφικό σημείωμα

Επίκουρη Καθηγήτρια (Μόνιμη),
Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας
στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Περιεχόμενα

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	3
B. ΣΠΟΥΔΕΣ.....	3
Γ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ.....	3
Γ1. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ.....	3
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	3
Διδασκαλία σε προπτυχιακό επίπεδο.....	4
Διδασκαλία σε μεταπτυχιακό επίπεδο (ΠΑΔΑ και άλλα ΑΕΙ)	4
Επιστημονική Εποπτεία Φοιτητών για την Εκπόνηση/Εξέταση Πρωτότυπης Ερευνητικής Εργασίας (ΠΑΔΑ και άλλα ΑΕΙ).....	6
Κέντρο Δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής	8
Διοικητικό έργο	9
Επιπλέον αρμοδιότητες.....	9
ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΑΛΛΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ (Προπτυχιακό επίπεδο)	10
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ	10
ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΗ ΟΜΙΛΗΤΡΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ / ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	10
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΛΟΙΠΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	13
Γ.2. ΛΟΙΠΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	15
Δ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ.....	20
I. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ.....	20
II. ΒΙΒΛΙΑ	20
III. ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ.....	20
IV. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ ή ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	23
V. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΤΥΠΩΜΕΝΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ/ΗΜΕΡΙΔΩΝ	24
VI. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΟΜΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ.....	26
VII. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ	26
VIII. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ	26
IX. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΕΣ.....	27
X. ΑΛΛΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ.....	27
XI. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ/ΟΔΗΓΟΙ	28
XII. ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	28
XIII. ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ.....	28
XIV. ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ / ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΑΣ ΣΕ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ / ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	28

XV.	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΜΕ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ και ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΧΩΡΙΣ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ	29
XVI.	ΜΕΛΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ.....	32
XVII.	ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ	32
XVIII.	ΚΡΙΤΗΣ / ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ...	33
XIX.	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ.....	33
Ε.	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΥΣΕΙΩΝ Κ.Α.....	34
ΣΤ.	ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	35

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όνομα: Δέσποινα Καλεσοπούλου

Ιδιότητα: Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Διεύθυνση εργασίας: Αγ. Σπυρίδωνος 28, 122 43, Αιγάλεω (Κτήριο Κ10)

Τηλέφωνα: 210 5387098 (εργ.) Email: deskal@uniwa.gr

Ιστοσελίδα: <https://uniwa.academia.edu/DespinaKalesopoulou>

<https://www.researchgate.net/profile/Despina-Kalessopoulou>

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0001-6004-8274>

B. ΣΠΟΥΔΕΣ

2011-2014 **ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.**
Διδακτορικό Δίπλωμα (με άριστα παμψηφεί) με τίτλο «Μουσειακοί χώροι για παιδιά: οργάνωση και χρήση του εκθεσιακού περιβάλλοντος».

1997-1998 **UNIVERSITY OF LEICESTER, DEPARTMENT OF MUSEUM STUDIES,** Leicester, Μεγάλη Βρετανία.
Μεταπτυχιακός τίτλος στις Μουσειακές Σπουδές

(**Master of Arts με Distinction-Διάκριση Αριστείας**). Τίτλος διπλωματικής εργασίας: Long-term partnerships in outreach programmes (Μακροχρόνιες συνεργασίες σε προγράμματα προσέγγισης)

1988-1993 **ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ.**
Πτυχίο Αρχαιολογίας και Ιστορίας Τέχνης (βαθμός πτυχίου: 8,08).

Γ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Γ1. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Εκλογή στη βαθμίδα **Επίκουρης Καθηγήτριας** με γνωστικό αντικείμενο «**Μουσειακή Αγωγή για μικρά παιδιά με εξειδίκευση στη χρήση εκθεσιακού περιβάλλοντος**» στο **Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία** του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΦΕΚ Γ' 1800/10-11-2020). Ανάληψη υπηρεσίας: 26/11/2020.

Μονιμοποίηση στη βαθμίδα της **Επίκουρης Καθηγήτριας** με γνωστικό αντικείμενο «**Μουσειακή Αγωγή για μικρά παιδιά με εξειδίκευση στη χρήση εκθεσιακού περιβάλλοντος**» στο Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΦΕΚ Γ' 1381/10-05-2024)

Διδασκαλία σε προπτυχιακό επίπεδο

Ως Επίκουρη καθηγήτρια (Ακαδ. έτη: 2020-21, 2021-22, 2022-23, 2023-24)

- Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική (Ε΄ εξαμήνου, επιλογής)
- Μαθησιακά περιβάλλοντα σε μουσεία και χώρους πολιτισμού (Ζ΄ εξαμήνου, επιλογής)
- Οι μουσειακές συλλογές ως παιδαγωγικό εργαλείο στην πρώιμη παιδική ηλικία (Η΄ εξαμήνου, επιλογής)
- Αισθητική Αγωγή (το μάθημα είχε και δίωρο διακριτό εργαστηριακό μέρος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2020-21) (Δ΄ εξαμήνου, υποχρεωτικό)

<https://ecec.uniwa.gr/profile/kalesopoyloy-despoina/>

Ως συμβασιούχος (Πανεπιστημιακός Υπότροφος ΕΣΠΑ) (Ακαδ. έτη: 2017-18, 2018-19, 2019-20)

- Μουσειακή Αγωγή (ακαδ. έτη 2017-18, 2018-19, 2019-20)
- Αισθητική Αγωγή (ακαδημαϊκό έτος 2018-19, θεωρία και δίωρο εβδομαδιαίο εργαστήριο σε οκτώ εικοσιπενταμελείς ομάδες φοιτητών)

Διδασκαλία στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS

- Διδασκαλία του μαθήματος «Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική» σε φοιτητές ERASMUS που φοιτούν στο ΠΑΔΑ από πανεπιστήμια του εξωτερικού, στην αγγλική γλώσσα – Ακαδ. Έτος 2022-23, 2023-24.
- Διδασκαλία οκτώ ωρών στο Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας (Σχολή Εκπαίδευσης) κατά το Ακαδ. Έτος 2023-24 (εαρινό εξάμηνο) στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS. Τα μαθήματα διεξήχθησαν στην αγγλική γλώσσα, σε προπτυχιακούς φοιτητές και αφορούσαν την αισθητική και τη μουσειακή εκπαίδευση.

Διδασκαλία σε μεταπτυχιακό επίπεδο (ΠΑΔΑ και άλλα ΑΕΙ)

Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων» ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2020-21	Δίωρες διαλέξεις στο πλαίσιο του μαθήματος «Πρακτική άσκηση
2021-22	Μέρος Ι – Αποτύπωση και αξιολόγηση παιδαγωγικού έργου
2022-23	Προσχολικής Αγωγής» της Κατεύθυνσης Προσχολικής Αγωγής.
2023-24	Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Τρυφαίνη Σιδηροπούλου, Καθηγήτρια ΠΑΔΑ

Τίτλοι:

«Μουσείο-χώρος-εκθέματα»

«Προγράμματα στο μουσείο για μικρά παιδιά και την οικογένεια»

Συμμετοχή στην τελική παρουσίαση και αξιολόγηση εργασιών (τετράωρες παρουσιάσεις)

Οργάνωση της τοποθέτησης όσων φοιτητριών επιθυμούν πρακτική άσκηση σε μουσειακό περιβάλλον.

Σύνολο ωρών διδασκαλίας: 34 ώρες

**Διατμηματικό-Διαπανεπιστημιακό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μουσειακών Σπουδών
ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ και
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Διδάσκουσα του μαθήματος «**Μουσειακή Εκπαίδευση**».

Ακαδημαϊκά έτη	14 δίωρες διαλέξεις, εποπτεία προόδων και τελικών απαλλακτικών εργασιών φοιτητών. Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Μάρλεν Μούλιου, Επίκουρη Καθηγήτρια Μουσειολογίας (ΕΚΠΑ).
2021-22,	Θεματικές διαλέξεων: <ul style="list-style-type: none">• <i>Μουσειακή εκπαίδευση: Ανιχνεύοντας το πεδίο</i>• <i>Μαθησιακές θεωρίες και παιδαγωγικο-διδακτικές προσεγγίσεις</i>• <i>Σχεδιασμός και αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων</i>• <i>Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού</i>• <i>Παρουσιάσεις εργασιών προόδου - σχολιασμός</i>• <i>Παρουσιάσεις τελικών εργασιών – σχολιασμός</i>
2020-21,	
2019-20,	
2017-18,	
2016-17	
	Σύνολο ωρών: 28

Διδάσκουσα του μαθήματος «**Μελέτες Ειδικών Περιπτώσεων Μουσείων και Μνημείων**»

Ακαδημαϊκά έτη	2021-22: Επόπτρια τετραμελούς ομάδας φοιτητριών για την εκπόνηση μελέτης σχεδιασμού μουσειακού εκπαιδευτικού κουτιού με αποδέκτη το Ελληνικό Παιδικό Μουσείο.
2021-22	Σύνολο ωρών: 35 2022-23: Επόπτρια τετραμελούς ομάδας φοιτητών για την εκπόνηση μελέτης ανάδειξης της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Μικρασίας στο πλαίσιο της μόνιμης έκθεσης του Μουσείου Μικρασιατικού Πολιτισμού Αιγάλεω. Σύνολο ωρών: 35 2023-24: Επόπτρια τετραμελούς ομάδας φοιτητών για την εκπόνηση μελέτης σχεδιασμού μουσειοσκευής για το Μουσείο – Αρχείο – Πολιτιστικό Κέντρο Γιάννη Σκαρίμπα στη Χαλκίδα. Σύνολο ωρών: 35 Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Γεώργιος Παναγιάρης, Καθηγητής Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης (ΠΑΔΑ).
2022-23	
2023-24	

**Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Ιστορική έρευνα, Διδακτική και Νέες τεχνολογίες»
ΙΟΝΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ**

Ακαδημαϊκά έτη	Εισήγηση με τίτλο «Επι-σκέψεις Μουσείων: Κριτικές Διδακτικές Προσεγγίσεις». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Κωνσταντίνος Αγγελάκος, Καθηγητής Τμήματος Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου.
2022-23,	Σύνολο ωρών: 6
2023-24	

**Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Επιστήμες Της Αγωγής - Έρευνα και Πράξη σε
Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης» ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Ακαδημαϊκά έτος	Εισήγηση με τίτλο «Μαθησιακά περιβάλλοντα σε μουσεία και χώρους πολιτισμού για βρέφη και νήπια». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Χαρίκλεια Κανάρη, Επίκουρη καθηγήτρια Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΑΠΘ).
2023-24	Σύνολο ωρών: 3

Επιστημονική Εποπτεία Φοιτητών για την Εκπόνηση/Εξέταση Πρωτότυπης Ερευνητικής Εργασίας (ΠΑΔΑ και άλλα ΑΕΙ)

Επόπτρια για την εκπόνηση ερευνητικών εργασιών

Διδακτορικές διατριβές:

1. Αργύρη Καλλιόπη, *Δημιουργώντας ένα δίκτυο διαγενεακής παιδαγωγικής: Παιδικοί σταθμοί-ΚΑΠΗ-μουσεία και χώροι πολιτισμικής αναφοράς – υπό εξέλιξη* (Γ.Σ. 23/18-12-2023)
2. Βομβογιάννη Χρυσή, *Η συμβολή των μουσείων στην ενημερία παιδιών προσχολικής ηλικίας στο πλαίσιο μουσειακών εκπαιδευτικών προγραμμάτων – υπό εξέλιξη* (Γ.Σ. 11/23-5-2023)
3. Ράπτη Ειρήνη, *Νοητικά και Αισθητηριακά Προσβάσιμη Μουσειακή Εκπαίδευση: Συνδημιουργώντας Θεματικές Περιηγήσεις για Επισκέπτες Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας που βρίσκονται στο Φάσμα του Αυτισμού – υπό εξέλιξη* (Γ.Σ. 13/9-5-2022)

<https://ecec.uniwa.gr/spoydes/didaktorikes-spoydes/ypopsifioi-didaktoreis/>

Μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες:

Διατμηματικό ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών & Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων» - Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

1. Γιάνναρου Δήμητρα (2024). «Οι αντιλήψεις των παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας ως προς την αξιοποίηση των μουσείων με παιδιά προσχολικής ηλικίας. Η περίπτωση του Δήμου Δέλτα Θεσσαλονίκης.»
2. Καστρινάκη Μαρία (2024). «Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο μουσείο για παιδιά προσχολικής ηλικίας: μια βιβλιογραφική ανασκόπηση»
3. Μίχου Άννα (2023). «Διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη διαμόρφωση των σχολικών αιθουσών με βάση τις ανάγκες των παιδιών με ΔΑΦ και συνοδές διαταραχές αισθητηριακής επεξεργασίας»
<https://polynoe.lib.uniwa.gr/xmlui/handle/11400/5286>
4. Πέτρου Ελευθερία (2024). «Το μουσείο ως εναλλακτικός τρόπος μάθησης στην προσχολική ηλικία: υιοθετώντας και συνδημιουργώντας στο μουσείο της κοινότητάς μας»
5. Σακκά Ελένη (2024). «Η θεραπευτική επίδραση της εικαστικής και μουσειακής αγωγής σε μαθητές και μαθήτριες με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος»

Διδρυματικό-Διατμηματικό ΠΜΣ Μουσειακές Σπουδές (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών-Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής)

1. Ασσυχίδη, Μ. (υπό εξέλιξη). *Ο ρόλος των Δημοτικών Πινακοθηκών στην προώθηση της σύγχρονης καλλιτεχνικής παραγωγής μέσα από ποικίλες δράσεις.*
2. Κατσαρού, Κ.-Δ. (υπό εξέλιξη), *Πρόταση ανοιχτού κοινοτικού μουσείου για άτομα με ψυχικές δυσκολίες και παθήσεις στην πόλη της Αθήνας: περιγραφές δράσεων και συνεργασία με δομές ψυχικής υγείας.*

Πτυχιακές εργασίες:

1. Συρίδου Ελισάβετ Θεοφανώ (2023). *Μουσειοπαιδαγωγική και προσχολική ηλικία: παιδαγωγικές εφαρμογές αισθητικής καλλιέργειας και πολιτισμικής ενσυναίσθησης σε αθηναϊκά μουσεία τέχνης. Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Βαθμολογήθηκε με άριστα παμψηφεί.*
<https://polynoe.lib.uniwa.gr/xmlui/handle/11400/3793>

Μέλος τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής:

1. Βλάχου Σοφία, *Το παιδικό σχέδιο ως δείκτης της ποιότητας της αλληλεπίδρασης του παιδιού προσχολικής ηλικίας με τους «Σημαντικούς Άλλους». Μια συστημική προσέγγιση μελέτης – υπό εξέλιξη* (Γ.Σ. 25/25-11-2022), Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Αγωγής και

- Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (Επιβλέπουσα: Τ. Σιδηροπούλου, Καθηγήτρια ΠΑΔΑ)
2. Κατσούλα Αικατερίνη, *Διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής για το περιεχόμενο και τις διδακτικές μεθόδους στην εκπαίδευση της πολιτότητας* – υπό εξέλιξη (Γ.Σ. 25/22-11-2021), Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (Επιβλέπουσα: Ε. Μουσένα, Αναπληρώτρια καθηγήτρια ΠΑΔΑ)
 3. Ραπανάκη Καλομοίρα, *Οπτικός γραμματισμός και κριτική σκέψη μέσα από την εφαρμογή διδακτικών προσεγγίσεων στην πρώτη σχολική ηλικία* – υπό εξέλιξη (έναρξη εκπόνησης 25/1/2023), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία (Επιβλέπουσα: Μ. Σιδηροπούλου – Επίκουρη Καθηγήτρια ΔΠΘ)
 4. Χαραλάμπους Αφροδίτη, *«Αξιοποίηση της ενεργητικής ακρόασης στο παιχνίδι, με προτεινόμενο τίτλο Παιχνίδι: επιλογές, εμπειρίες και απόψεις των παιδιών της πρώιμης παιδικής ηλικίας»* – υπό εξέλιξη (Γ.Σ. 25/22-11-2021), Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (Επιβλέπουσα: Τ. Σιδηροπούλου, Καθηγήτρια ΠΑΔΑ)
<https://ecec.uniwa.gr/spoydes/didaktorikes-spydes/ypopsifoi-didakttores/>

Μέλος επταμελούς επιτροπής για την εξέταση διδακτορικής διατριβής:

1. Σκουρλής, Στέλιος (2024). *Το 2D animation ως μοντέλο οπτικοποίησης και μετάδοσης της πληροφορίας και η σύγχρονη γραφιστική στην ανάδειξη αρχαιολογικών ευρημάτων, χώρων και επιστημονικών κειμένων*. Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Γραφιστικής και Οπτικών Τεχνών (Επιβλέπουσα: Ε. Μούρη).
2. Σαραντίδης Παναγιώτης (2022). *Μουσείο και Μάθηση Ενηλίκων στην Ελλάδα: Συμβολή στην προώθηση της τυπικής, μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης ενηλίκων στα μουσεία*. Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Αρχαιονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας (Επιβλέπων: Γ. Παπαϊωάννου). <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/52958>
3. Δορλή Ευαγγελία (2021). *Η μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας υπό το πρίσμα της θεωρίας των νομιμοποιητικών κωδίκων*. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Επιβλέπων: Α. Βέρδης). <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/50534>

Μέλος τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής για την εποπτεία και εξέταση Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών:

Διδρυματικό-Διατμηματικό ΠΜΣ Μουσειακές Σπουδές (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών-Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής)

1. Δεσύπρη, Σ. (υπό εξέλιξη), *Οι σχολικές επισκέψεις στα Μουσεία. Η τρέχουσα κατάσταση στην Ελλάδα, καλές πρακτικές και μια νέα εκπαιδευτική πρόταση με χρήση νέων τεχνολογιών*. Επιβλέπουσα: Βάσω Κατηφόρη
2. Λογιώτη Μαρία (2021), *Αξιολόγηση ψηφιακών εφαρμογών παιγνιώδους μάθησης για νέους: η περίπτωση του Μουσείου Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ΕΚΠΑ*. Επιβλέπουσα: Μαρία Ρούσσου, Επίκουρη καθηγήτρια ΕΚΠΑ. <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/el/browse/3100104>
3. Μάρκου Ελένη (2021), *Μουσειοσκευές, εκπαίδευση και επικοινωνία στα μουσεία. Αναλογικές και ψηφιακές εφαρμογές*. Επιβλέπουσα: Μάρλεν Μούλιου, Επίκουρη καθηγήτρια ΕΚΠΑ. <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/el/browse/2939866>
4. Καρβέλα Παρασκευή (2018), *Η διαπολιτισμική εκπαίδευση από το μουσείο στο νηπιαγωγείο. Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού βασισμένο σε αντικείμενα από μουσεία της Αθήνας*. Επιβλέπουσα: Μάρλεν Μούλιου, Επίκουρη καθηγήτρια ΕΚΠΑ. <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/el/browse/2838029>
5. Κάντζα Αγάπη (2017), *Τα μαθηματικά ως μουσειακό έκθεμα. Μουσειολογική και μουσειογραφική μελέτη εκθέματος για το Ελληνικό Παιδικό Μουσείο*. Επιβλέπουσα: Μάρλεν Μούλιου, Επίκουρη καθηγήτρια ΕΚΠΑ.

<https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/el/browse/2820809>

ΔΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών & Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων» - Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

1. Αραβαντινού-Καρλάτου, Α. (2023). *Ο ρόλος της ψηφιακής τεχνολογίας ως μέσο μάθησης και ψυχαγωγίας στην πρώιμη παιδική ηλικία. Διερεύνηση των κριτηρίων αξιολόγησης για την καταλληλότητα ιστοσελίδων και εφαρμογών που απευθύνονται σε αυτή την ηλικία.* (Α' επιβλέπουσα: Μαρία Χατζηγιάννη)
<https://polynoe.lib.uniwa.gr/xmlui/handle/11400/5258>
2. Ηλιάδη, Σ. (2023). *Η χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης, ως εργαλείο μάθησης, σε παιδιά προσχολικής ηλικίας* (Α' επιβλέπουσα: Παρασκευή Φώτη)
<https://polynoe.lib.uniwa.gr/xmlui/handle/11400/3718>
3. Καμνηιώτη, Α. (2023). *Η συμβολή της μουσικής σε παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)* (Α' επιβλέπουσα: Παρασκευή Φώτη)
<https://polynoe.lib.uniwa.gr/xmlui/handle/11400/4890>
4. Σηπλιωτοπούλου, Α. (2023). *Παιχνίδια και στρατηγικές που προωθούν την ενσυναίσθηση στο νηπιαγωγείο* (Α' επιβλέπουσα: Παρασκευή Φώτη)
<https://polynoe.lib.uniwa.gr/xmlui/handle/11400/4699>
5. Μάλαμα, Δ. (υπό εξέλιξη). *Παιχνίδι και μορφές παιχνιδιού στο χτες και το σήμερα.* (Α' επιβλέπουσα: Παρασκευή Φώτη)
6. Ροηλίδης, Ι. (υπό εξέλιξη). *Επαγγελματικός Προσανατολισμός και Συμβουλευτική παιδιών με Asperger* (Α' επιβλέπων: Παναγιώρης Πήλιουρας)
7. Σταματοπούλου, Π. (υπό εξέλιξη). *Ενιαίο Σύστημα Προσχολικής Αγωγής* (Α' επιβλέπουσα: Ελένη Μουσένα)
8. Τσίτουρα, Ε. (υπό εξέλιξη). *Η Παιδαγωγική Τεκμηρίωση στο Βρεφονηπιακό Σταθμό με τη συνδρομή της Ψηφιακής Τεχνολογίας - Μελέτη Περίπτωσης εφαρμογής προγράμματος σε Δημοτικό Βρεφονηπιακό Σταθμό στην Ελλάδα.* (Α' επιβλέπουσα: Μαρία Χατζηγιάννη)
9. Φλώρου, Α. (υπό εξέλιξη). *Η συναισθηματική μετάβαση του νήπιου από τον παιδικό σταθμό στο νηπιαγωγείο μετά την πανδημία του κορονοϊού.* (Α' επιβλέπουσα: Ελένη Κατσιάδα)

Μέλος τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής για την εξέταση πτυχιακής εργασίας:

1. Σάρα Φεύγα Βόνιτς (2021). *Η πρόσληψη της ιστορίας για την Πεντάμορφη και το Τέρας: η εξέλιξη του μύθου και οι παιδαγωγικές αντιλήψεις που τον συνοδεύουν διαχρονικά.* Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (Επιβλέπουσα: Χ. Παλαιολόγου, Επίκουρη καθηγήτρια ΠΑΔΑ)
<https://polynoe.lib.uniwa.gr/xmlui/handle/11400/1222>

Κέντρο Δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Συμμετοχή στη διαμόρφωση του προγράμματος «Ψυχική ευημερία και αγωγή βρεφών και νηπίων» του ΚΕΔΙΒΙΜ του ΠΑΔΑ (481 ώρες, 7 διδακτικές ενότητες), με επιστημονικά υπεύθυνη την Επίκουρη Καθηγήτρια του ΠΑΔΑ Ελένη Κατσιάδα (<https://kedivim.uniwa.gr/course/psychiki-eyimeria-kai-agogi-vrefon-kai-nipion/>). Έναρξη προγράμματος: Νοέμβριος 2023

Συγγραφή των θεματικών ενοτήτων:

- Η συμβολή των μουσείων και ο ρόλος τους στην προαγωγή της ευημερίας των βρεφών και των νηπίων (σε συνεργασία με την υποψήφια διδάκτορα μου Χρυσή Βομβογιάννη)
- Η συμβολή της αισθητικής παιδείας και του πολιτισμού στην ευημερία και την αγωγή των βρεφών και των νηπίων (σε συνεργασία με την εικαστικό Δρ Αργυρώ Μάρκου)

Διοικητικό έργο

Επιτροπές Τμήματος Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

- Επιτροπή εσωτερικής αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) (Γ.Σ. 12/12-6-2023 έως σήμερα)
- Επιτροπή για τον Οδηγό Σπουδών (2021-2022) σε ελληνική και αγγλική γλώσσα (Πρόεδρος επιτροπής, Γ.Σ. 20/29-9-2021)
- Επιτροπή Ιστοσελίδας και Οδηγού Σπουδών (Γ. Σ. 17/22-6-2022 έως σήμερα)
- Επιτροπή προετοιμασίας δράσεων/εκδηλώσεων για τα 70 χρόνια από την ίδρυση του Τμήματος (Γ.Σ. 12/12-6-2023 έως σήμερα)
- Επιτροπή Παρουσίασης/Προβολής του Τμήματος & Εθελοντικής ομάδας φοιτητών του ΤΑΦΠΠΗ για παιδαγωγικές δράσεις (Πρόεδρος επιτροπής, Γ.Σ. 12/12-6-2023 έως σήμερα)
- Επιτροπή προβολής (Γ. Σ. 17/22-6-2022)
- Επιτροπή για την Παρουσίαση Τμήματος (Open Days) (Γ.Σ. 20/29-9-2021)
- Επιτροπή εκδόσεων προγραμμάτων σπουδών και πληροφόρησης, προβολή του Τμήματος (Γ.Σ. 20/29-9-2021)
- Επιτροπή Πτυχιακής Εργασίας (Γ.Σ. 20/29-9-2021)
- Επιτροπή Χαρακτηρισμού των προς Απόσυρση και Διαγραφή Παγίων Ειδών Εξοπλισμού (Συντονίστρια Επιτροπής, Γ.Σ. 20/29-9-2021 έως σήμερα)
- Επιτροπή Τεχνικής Υποβόηθης του Ηλεκτρονικού Διεθνούς Διαγωνισμού για την «Προμήθεια Εξοπλισμού Εργαστηρίων των Ακαδ. Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής» (Α.Π. 102021/16-12-2020 έως σήμερα)
- Επιτροπή ενστάσεων για τις θέσεις ΕΣΠΑ για απόκτηση διδακτικής εμπειρίας (Γ.Σ. 15/27-4-2021) για τα ακαδ. έτη 2021-22 και 2022-23, αναπληρωματικό μέλος για το ακαδ. έτος 2023-2024.
- Επιτροπή ενστάσεων για το Πρόγραμμα Πρακτική Άσκηση στο Επάγγελμα μέσω ΕΣΠΑ (Πρόεδρος επιτροπής, Γ. Σ. 17/22-6-2022 έως σήμερα)
- Επιστημονική επιτροπή για τον Πρότυπο Παιδικό Σταθμό του ΠΑΔΑ (Γ.Σ. 20/29-9-21)
- Επιτροπή προγραμματισμού έργου (ερευνητικού, επιμορφωτικού κ.ά.) με το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών στο πλαίσιο του μνημονίου συνεργασίας που έχει υπογραφεί με το ΤΑΦΠΠΗ του ΠΑΔΑ (Γ.Σ. 27/20-12-2021)

Επιπλέον αρμοδιότητες

- Υπεύθυνη Εκπαιδευτικού Εργαστηρίου Αισθητικής Αγωγής (2021 έως σήμερα) <https://ecec.uniwa.gr/department/choroi-tmimatos/>
- Συμμετοχή στην οργάνωση της εικαστικής δράσης «La Grande Lessive» κάθε Οκτώβριο και Μάρτιο στους χώρους του ΤΑΦΠΠΗ (2022 έως σήμερα). <https://ecec.uniwa.gr/announcements/la-grande-lessive-to-aploma-tis-megalis-mpoygadas-2/>
- Συντονίστρια οργανωτικής επιτροπής συνεδρίου «Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Παιδικοί Σταθμοί, Τοπική Αυτοδιοίκηση» (Συνδιοργάνωση ΤΑΦΠΠΗ ΠΑΔΑ και Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, 10-11/6/2023) <https://ecec.uniwa.gr/announcements/diimero-synedrio-me-titlo-proimi-paidiki-ilikia-paidikoi-stathmoi-topiki-aytodiokisi-stis-10-11-ioynioy-2023-stin-technopoli-toy-dimoy-athinaion/>
- Συμμετοχή στην οργανωτική επιτροπή για την επιστημονική εκδήλωση του ΤΑΦΠΠΗ με τίτλο «Η συμβολή της ψυχολογίας στην αγωγή και φροντίδα κατά την πρώιμη παιδική ηλικία» και την επιτιμοποίηση των καθηγητών Edward C. Melhuish (Παν/μιο της Οξφόρδης) και Ιωάννη Κουγιουμουτζάκη (Παν/μιο Κρήτης) στις 14 Μαΐου 2022. <https://ecec.uniwa.gr/announcements/pragmatopoiisi-epistimonikis-ekdilosis-toy-tmimatos-me-megali-epitychia/>

Μέλος του Ερευνητικού Εργαστηρίου Ψυχοπαιδαγωγικών Εφαρμογών στην Προσχολική Αγωγή του Τμήματος Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. <https://ecec.uniwa.gr/ergastirio-psychopaidagogikon-efarmogon-stin-proscholiki-agogi-epsepa/>

ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΑΛΛΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ (Προπτυχιακό επίπεδο)

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Διδασκαλία σε προπτυχιακό επίπεδο

Ακαδ. έτος **2017-18**
(χειμερινό εξάμηνο)

**ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ**

Διδάσκουσα (σύμβαση ΕΣΠΑ) του μαθήματος «**Θεματικά Μουσεία**» (μάθημα επιλογής Ε' και Ζ' εξαμήνου στη βασική ροή της κατεύθυνσης Μουσειολογίας)

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Διδασκαλία σε προπτυχιακό επίπεδο

Ακαδ. έτος **1998-99**
(Μάιος-Ιούλιος **1999**)

Πρόγραμμα Σπουδών Επιλογής «Μουσειοπαιδαγωγική Εκπαίδευση», Βόλος.

Διδάσκουσα του σεμιναριακού μαθήματος «**Σχεδιασμός και οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων**» σε προπτυχιακούς φοιτητές.

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

Ακαδ. έτος **2014-15**

Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, σε συνεργασία με το **Πανεπιστήμιο Μακεδονίας** και το **Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**.

Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης ΠΕΓΑ (Πρόγραμμα Επικαιροποίησης Γνώσεων Αποφοίτων) του ΥΠΕΠΘ με τίτλο «Πολιτισμός/Ειδική Αγωγή. Η πρόσβαση Ατόμων με Αναπηρίες ή/και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων».

Δύο δίωρες διαλέξεις στην ενότητα «**Καθολική πρόσβαση ατόμων με ΑνΕΕΑ σε μουσεία & αρχαιολογικούς χώρους**».

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Βασίλειος Αργυρόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ειδικής Αγωγής-Προβλήματα όρασης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΗ ΟΜΙΛΗΤΡΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ / ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Λιδρυματικό Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Μουσειακών Σπουδών ΕΚΠΑ και ΤΕΙ ΑΘΗΝΩΝ

Ιανουάριος **2017**

- 1) Παρουσίαση της περιοδικής έκθεσης «**Οδύσσειες**» του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του μουσειολογικού και μουσειογραφικού της σχεδιασμού στο πλαίσιο των μαθημάτων «Ιστορία και Θεωρία Μουσείων», «Μουσεία και Επικοινωνία», «Τεχνικές σύνταξης Μουσειολογικών και Μουσειογραφικών

Μελετών». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Μάρλεν Μούλιου, Λέκτορας Μουσειολογίας

- Δεκέμβριος 2016 2) Παρουσίαση του **μουσειολογικού προγράμματος** του **Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου στην ιστορική του εξέλιξη** από τον 19^ο αιώνα έως την τελευταία επανέκθεση των μονίμων συλλογών, στο πλαίσιο του μαθήματος «Σχεδιασμός και Οργάνωση Μουσειακού χώρου». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Καλή Τζώρτζη, Επίκουρη καθηγήτρια Μουσειολογίας.
- Ιανουάριος 2016 3) Παρουσίαση της περιοδικής έκθεσης «**Ένα όνειρο ανάμεσα σε υπέροχα ερείπια... Περίπατος στην Αθήνα των περιηγητών, 17^ο-19^ο αιώνας**» του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του μουσειολογικού σχεδιασμού της στο πλαίσιο των μαθημάτων «Ιστορία και Θεωρία Μουσείων», «Μουσεία και Επικοινωνία», «Τεχνικές σύνταξης Μουσειολογικών και Μουσειογραφικών Μελετών». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Μάρλεν Μούλιου, Λέκτορας Μουσειολογίας
- Ιούνιος 2016 και Ιούνιος 2014 4) Δύο δίωρες διαλέξεις με θέμα τη **μουσειακή αγωγή** και προσομοίωση διεξαγωγής εκπαιδευτικού προγράμματος στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο σε μεταπτυχιακούς φοιτητές, στο πλαίσιο του μαθήματος «Μουσειακή Εκπαίδευση». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Γεωργία Φέρμελη, Διδάσκουσα

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

- Δεκέμβριος 2016 1) Παρουσίαση της περιοδικής έκθεσης «**Οδύσσειες**» του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του μουσειολογικού και μουσειογραφικού της σχεδιασμού Μουσείο σε προπτυχιακούς φοιτητές, στο πλαίσιο του μαθήματος Μουσειολογίας. Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Μάρλεν Μούλιου, Λέκτορας Μουσειολογίας
- Νοέμβριος 2015 2) Παρουσίαση της περιοδικής έκθεσης «**Ένα όνειρο ανάμεσα σε υπέροχα ερείπια... Περίπατος στην Αθήνα των περιηγητών, 17^ο-19^ο αιώνας**» του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και του μουσειολογικού σχεδιασμού της σε προπτυχιακούς φοιτητές, στο πλαίσιο του μαθήματος Μουσειολογίας. Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Μάρλεν Μούλιου, Λέκτορας Μουσειολογίας
- Μάρτιος 2013 και Μάιος 2014 3) Δύο δίωρες διαλέξεις με θέμα τη **μουσειακή αγωγή** και προσομοίωση διεξαγωγής εκπαιδευτικού προγράμματος στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο σε προπτυχιακούς φοιτητές, στο πλαίσιο του μαθήματος Μουσειολογίας. Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Μάρλεν Μούλιου, Λέκτορας Μουσειολογίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης

- Νοέμβριος 2016 Διεξαγωγή τρίωρου σεμιναρίου για προπτυχιακούς φοιτητές στο πλαίσιο του μαθήματος της Μουσειοπαιδαγωγικής, με θέμα «**Σχεδιάζοντας εκθεσιακά περιβάλλοντα για παιδιά**». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Εσθήρ Σόλωμον, Επίκουρη καθηγήτρια Μουσειολογίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης

Νοέμβριος 2020

Μονόωρη παρουσίαση και συζήτηση γύρω από τον μουσειολογικό σχεδιασμό της περιοδικής έκθεσης του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου «**Δι' αυτά πολεμήσαμεν...**» **Αρχαιότητες και Ελληνική Επανάσταση** και τη μετατροπή της σε ψηφιακή έκθεση σε προπτυχιακούς φοιτητές του Ε' Εξαμήνου, στο πλαίσιο του μαθήματος «Ιστορικοί Τόποι και περιβάλλον». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Γεωργία Κουσερή, Διδάσκουσα.

Μάρτιος 2014

Δίωρη διάλεξη σε προπτυχιακούς φοιτητές του Στ' Εξαμήνου, στο πλαίσιο κύκλου σεμιναρίων για τις Τέχνες με τίτλο «**Παιδικά Μουσεία και Δημιουργικότητα**». Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Νίκη Νικονάνου, Επίκουρη καθηγήτρια Μουσειοπαιδαγωγικής και Ιστορίας της Τέχνης.

Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Μάρτιος 2010

Τρίωρη διάλεξη σε προπτυχιακούς φοιτητές στο πλαίσιο του μαθήματος Μουσειολογίας με θέμα τον **κοινωνικό ρόλο των μουσείων**. Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Μάρλεν Μούλιου, Διδάσκουσα Μουσειολογίας

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Πρόγραμμα Σπουδών στις Επιστήμες της Αγωγής και της Εκπαίδευσης

Ιανουάριος 2014

Τρίωρο σεμινάριο με θέμα τη **μουσειακή αγωγή** και προσομοίωση διεξαγωγής εκπαιδευτικού προγράμματος στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο στους φοιτητές του Προγράμματος Σπουδών της Αγωγής και Εκπαίδευσης του Ο.Π.Α.
Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος: Βασιλική Μπρίνια, Διδάσκουσα και Μέλος Επιτροπής Προγράμματος Επιστημών της Αγωγής και Εκπαίδευσης Ο.Π.Α

ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης

Μάιος 2014

Τρίωρη διάλεξη με θέμα «**Τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου**» σε προπτυχιακούς φοιτητές του Στ' Εξαμήνου στο πλαίσιο του μαθήματος «Διαχείριση Μουσειακών Συλλογών». Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος: Νάντια Μαχά, Διδάσκουσα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας

Απρίλιος 2010

1) Τρίωρη διάλεξη σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του τμήματος με τίτλο «**Ο θεσμός των Παιδικών Μουσείων**».

Μάιος 2007

2) Δύο τρίωρες διαλέξεις σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του τμήματος με τίτλους
▪ «**Δομώντας διαδραστικές εμπειρίες στο μουσείο**»
▪ «**Ο θεσμός των Παιδικών Μουσείων**»

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Νίκη Νικονάνου, Επίκουρη καθηγήτρια Μουσειοπαιδαγωγικής

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΛΟΙΠΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

THE HERITAGE MANAGEMENT ORGANIZATION

29.1.2022 Executive Leadership Development in Heritage Management Online Workshop “**Strategic Planning for Heritage Managers**”. Invited speaker for a keynote speech under the title “Visitors’ research at the National Archaeological Museum” to 27 high-rank museum professionals from the Iranian Ministry of Culture and other museum organisations in Iran.
(<https://heritagemanagement.org>)

9.5.2020 Executive Leadership Development in Heritage Management Online Workshop “**Strategic Planning for Heritage Managers**”. Invited speaker for a keynote speech and one-hour discussion under the title “Strategic Decisions for Re-Introducing the National Archaeological Museum to the Public” to museum professionals from Greece and abroad. (<https://heritagemanagement.org>)

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος: Dr. Evangelos Kyriakidis, fsa, Director, The Heritage Management Organization, Greece Senior Lecturer in Archaeology, University of Kent, Canterbury, UK

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΑΙΟΥ

Ιανουάριος 2022 Δίωρη διάλεξη στο πλαίσιο μνημονίου συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών με τίτλο: «Μουσεία: ένας κόσμος έμπνευσης και δημιουργίας για όλες τις ηλικίες».

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ενταγμένη στο Μητρώο Κύριου Διδακτικού Προσωπικού του ΕΚΔΔΑ με την υπ’ αριθ, 3680-21/01/2011 απόφαση του Δ.Σ. Πιστοποιημένη Εκπαιδύτρια Ενηλίκων του ΕΚΔΔΑ.

2007-2010, 2020 έως σήμερα Συμμετοχή με εισηγήσεις δύο έως επτά ωρών σε σεμινάρια απευθυνόμενα σε υπαλλήλους μουσείων, εφορειών αρχαιοτήτων, εκπαιδευτικούς, βιβλιοθηκονόμους και υπαλλήλους ΟΤΑ, με τις εξής θεματικές:

Μουσειακή Εκπαίδευση
Οργάνωση Δραστηριοτήτων για την Ολόπλευρη Ανάπτυξη Παιδιών Προσχολικής Ηλικίας
Διοργάνωση εργαστηρίων σύγχρονου πολιτισμού
Καινοτόμες εκπαιδευτικές δράσεις στις βιβλιοθήκες
Σχεδιασμός εκπαιδευτικών δράσεων στον Τομέα του Πολιτισμού
Δράσεις πολιτισμού και αθλητισμού ως μέσο προσέγγισης και κοινωνικής (επαν)ένταξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων

Συγκεκριμένα οι τίτλοι των εισηγήσεων ήταν:

Μουσειακή εκπαίδευση (17 ώρες)

Μεθοδολογία σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων (28 ώρες)

Παιδαγωγικά ζητήματα σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης (20 ώρες)

Ανακαλύπτοντας τον κόσμο του μουσείου στην προσχολική ηλικία (7 ώρες)

Μάθηση μέσω των αντικειμένων: τα χαρακτηριστικά και η εφαρμογή της στο χώρο του Μουσείου και του Σχολείου (9 ώρες)

Καινοτόμες εκπαιδευτικές δράσεις στις βιβλιοθήκες (6 ώρες)

Αξιοποιώντας εκπαιδευτικά το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Στόχοι-

Μεθοδολογία-Εφαρμογή (2 ώρες)

Ο πολιτισμός ως μέσο κοινωνικής ενσωμάτωσης (2 ώρες)

Ο ρόλος των υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων (30 λεπτά)

Εισαγωγική ενότητα σεμιναρίων (7 ώρες)

Σύνολο ωρών διδασκαλίας 2007-2010: **98,5 ώρες**

Από το 2020 (λόγω της πανδημίας Covid-19, τα μαθήματα έγιναν εξ αποστάσεως με σύγχρονη διδασκαλία).

Εκπαιδευτικές θεωρίες, παιδαγωγικές μέθοδοι και τεχνικές στα μουσεία (70 ώρες)

Οι διαφορετικές ομάδες κοινού στα μουσεία και η διαδικασία προσαρμογής των εκπαιδευτικών δράσεων με βάση τα χαρακτηριστικά κάθε ομάδας (14 ώρες)

Σχεδιασμός και οργάνωση πολιτιστικών δράσεων για Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (63 ώρες)

Σύνολο ωρών διδασκαλίας 2020-2023: **147 ώρες**

Σύνολο ωρών διδασκαλίας: 245,5 ώρες

Δεκέμβριος
2018

Μέλος τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της τελικής εργασίας του σπουδαστή Πάνου Παναγιώτη του **Τμήματος «Πολιτιστική Διοίκηση»** της 25^{ης} Εκπαιδευτικής Σειράς «Αύρα Θεοδωροπούλου» της **Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης**. Τίτλος εργασίας: *«Το νομοθετικό πλαίσιο για τη διαδικασία απαλλοτριώσεων/απευθείας εξαγοράς ακινήτων για αρχαιολογικούς σκοπούς»*.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

2022-23

Σεμινάριο επιμόρφωσης για **άτομα 65+** με τίτλο **«Βοηθός ερμηνευτή στο Μουσείο - Εκπαίδευση στο Μουσείο»** με την υποστήριξη του Ιδρύματος ΤΙΜΑ. (20 ώρες θεωρίας, 6 ώρες πρακτικής άσκησης). Επιστημονική υπεύθυνη προγράμματος
Εισηγήσεις (12 ώρες διδασκαλίας) και συντονισμός αξιολόγησης προγράμματος

1997-2014

Στο πλαίσιο του διετούς επιμορφωτικού σεμιναρίου **«Εκπαίδευση στα μουσεία»** για φοιτητές και εργαζόμενους διαφόρων ειδικοτήτων:

Τρίωρες εισηγήσεις σε θεματικές που αφορούν το αντικείμενο του σεμιναρίου.

Ενδεικτικοί τίτλοι:

- Βασικές αρχές εκπαίδευσης στα μουσεία,
- Σχεδιασμός και τεκμηρίωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων,
- Εκπαιδευτικές μουσειοσκευές,
- Προγράμματα προσέγγισης για ειδικές κοινωνικές ομάδες,
- Μάθηση με αντικείμενα,
- Η έννοια του χρόνου,
- Έρευνα κοινού: γνωρίζοντας το κοινό των μουσείων,
- Ο ρόλος και η οργάνωση του ερμηνευτή,
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικής πολιτικής και συστήματα διαχείρισης εκπαιδευτικών μουσειακών υπηρεσιών.

Σύνολο ωρών διδασκαλίας: 238

Συμμετοχή στην εκπόνηση του προγράμματος σπουδών Α' και Β' έτους και στην εποπτεία των επιμορφούμενων (1999-2001).

Εισηγήσεις και επιμορφωτικά σεμινάρια μουσειακής αγωγής στο πλαίσιο της εργασίας μου ως υπεύθυνη εκπαιδευτικών προγραμμάτων του ΕΠΜ σε εκπαιδευτικούς και φοιτητές διαφόρων φορέων, π.χ.:
 Επιμορφωτική ημερίδα σε νηπιαγωγούς του Δήμου Κερατσινίου (1997),
 Τρίωρο σεμινάριο σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Γ' Σχολικής Περιφέρειας Ν. Μεσσηνίας (1999),
 Δίωρο σεμινάριο σε εργαζομένους σε παιδικούς σταθμούς του Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας (2000).
 Τρίωρο σεμινάριο σε φοιτήτριες προσχολικής αγωγής του Κυπριακού ιδιωτικού κολλεγίου INTERCOLLEGE (2000),
 Δίωρη εισήγηση σε μεταπτυχιακούς φοιτητές του τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών (2000),
 Μονώρη εισήγηση σε φοιτητές Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (2000).

Σύνολο ωρών διδασκαλίας: 36

Τρία εξάωρα σεμινάρια στον **Κύκλο Εκπαίδευσης Ενηλίκων** του Ελληνικού Παιδικού Μουσείου, με τίτλους:
 ο «**Εναλλακτικοί τρόποι μουσειακής αγωγής: το μουσείο πάει στο σχολείο**»
 ο «**Το Μουσείο ταξιδεύει: μουσειακές εκπαιδευτικές δραστηριότητες στον χώρο του σχολείου**».

ΑΝΟΙΧΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Αθήνα)

2010-2011	Υπεύθυνη σχεδιασμού και διεξαγωγής επιμορφωτικού σεμιναρίου 48 ωρών για εκπαιδευτικούς με θέμα « Μάθηση στο μουσείο-εφαρμογές για το σχολείο ».
Φεβρουάριος 2011	Εξάωρο σεμινάριο για εκπαιδευτικούς « Ανακαλύπτοντας τον κόσμο του μουσείου στην προσχολική ηλικία ».
Νοέμβριος 2007	Εξάωρο σεμινάριο για εκπαιδευτικούς με τίτλο « Το δημιουργικό παιχνίδι ως μέσο προσέγγισης των μουσειακών αντικειμένων ».

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΚΕΤΑΕ), Αθήνα

Μάρτιος 1997	Σεμινάριο οκτώ ωρών για εκπαιδευτικούς με θέμα « Η γλώσσα του μουσείου ως εργαλείο στην προσχολική ηλικία ».

Γ.2. ΛΟΙΠΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Δεκέμβριος 2005-
Νοέμβριος 2020	Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, κλάδος ΠΕ Αρχαιολόγων-Μουσειολόγων.
Μόνιμη υπάλληλος με βαθμό Α (εισαγωγή με γραπτό διαγωνισμό ΑΣΕΠ, στον οποίο πρώτευσα).
Εκθέσεις	Τμήμα Εκθέσεων, Επικοινωνίας και Εκπαίδευσης. Αρμοδιότητες:
- Μουσειολογικός σχεδιασμός ή/και Μουσειολογική/επιστημονική επιμέλεια εκθέσεων   ο <u>Περιοδικές</u> αρχαιολογικές εκθέσεις εντός και εκτός ΕΑΜ   1. Οι Μεγάλες Νίκες. Στα όρια του Μύθου και της Ιστορίας (2020-21) 2. «Δι' αυτά πολεμήσαμεν...» Αρχαιότητες και Ελληνική Επανάσταση (2020) 3. Οι αμέτρητες όψεις του Ωραίου (2018-19) 4. Οδύσσειες (2016-18)

5. «Ένα όνειρο ανάμεσα σε υπέροχα ερείπια...» Περίπατος στην Αθήνα των περιηγητών (2015-16)
6. “Dioses, Héroes y Atletas: La imagen del cuerpo en la Grecia Antigua”, Museo Arqueológico Regional, Alcalá de Henares, Madrid, Ισπανία (2015)
- Επανέκθεση μόνιμης έκθεσης Συλλογής Σταθάτου (2008)
 - Νέες μόνιμες εκθέσεις
 1. Κυπριακή Συλλογή (2009)
 2. Πήλινα Ειδώλια (2008)
 3. Χρυσά & Αργυρά Κοσμήματα και Σκεύη (2008)
 4. Γυάλινα Σκεύη (2008)
 5. Συλλογή Βλαστού (2008)
 6. Σχέδια μουσειακών ζωγράφων Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (2008)
 - Περίπου 20 ατομικές εκθέσεις σύγχρονης τέχνης (εικαστικών, γλυπτικής και φωτογραφίας) και ιστορικής φωτογραφίας στο Καφέ και τους εκθεσιακούς χώρους του μουσείου (2013-2020), μεταξύ των οποίων του Χ. Μπότσογλου, Δ. Κούρου, Α. Παπακώστα, Α. Κυραρίνη, Μ. Ιωαννίδου, Γ. Κόρδη, Α. Κοροβέση, Σ. Ανδρουτσάκη
 - Οργάνωση τρίμηνου προγράμματος προσέγγισης και έκθεσης φωτογραφίας με μέλη των ομάδων φωτογραφίας από κλειστές και ανοιχτές θεραπευτικές κοινότητες απεξάρτησης από χρήση ουσιών (ΚΕΘΕΑ, ΟΚΑΝΑ, 18 ΑΝΩ), στο πλαίσιο της έκθεσης φωτογραφίας και εικαστικών «Συνομιλία με το αρχαίο: Νέοι δημιουργοί στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο» με αφορμή τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων (18/5-30/6/2006).
 - Υπεύθυνη για την επεξεργασία του περιεχομένου και τον συντονισμό της δημιουργίας της ψηφιακής έκθεσης «Δι’αυτά πολεμήσαμεν... Αρχαιότητες και Ελληνική Επανάσταση» (2020) https://www.namuseum.gr/vr_21/
 - Ετοιμασία προτεινόμενου καταλόγου αρχαιοτήτων για τη μεταφορά εκθέσεων του ΕΑΜ στο εξωτερικό, όπως «Οι αμέτρητες όψεις του Ωραίου» (μαζί με επιμέλεια λεζαντών) για το Εθνικό Μουσείο Κίνας στο Πεκίνο (2020) ή οι «Οδύσσειες» για τις ΗΠΑ (2018). Συμμετοχή στην επιμέλεια καταλόγων αρχαιοτήτων προς δανεισμό σε εκθέσεις του εξωτερικού, προκειμένου να λάβουν έγκριση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (π.χ. «Sports and the Human Body» στο National Museum of Western Art, Τόκιο, 2020, “Ancient Greece: Life, Myths and Heroes”, Children’s Museum of Indianapolis, Indianapolis Η.Π.Α., 2019, κ.ά.).
 - Απεγκατάσταση εκθέσεων και συνοδεία αρχαιοτήτων από το εξωτερικό στην Ελλάδα (έκθεση για τον Κυκλαδικό Πολιτισμό, Πεκίνο, 2008, και Γυναϊκών Λατρείες, Νέα Υόρκη, 2009)
- Εκπαίδευση
- **Σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού** για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας, οικογένειες, ειδικές κοινωνικές ομάδες (ΑμεΑ, άτομα σε απεξάρτηση, κρατούμενους κ.ά.), ενηλίκους.
- Αριθμός μελετών νέων εκπαιδευτικών προγραμμάτων: **30**
- Ενδεικτικοί τίτλοι προγραμμάτων:
- Παίζουμε αγαλματάκια; <https://www.namuseum.gr/education/paizoyme-agalmatakia-b-dimotikoy/>

- <https://www.culture.gov.gr/el/service/SitePages/view.aspx?iID=2017>
 - Το ταξίδι της γραμμής στα αρχαία χρόνια
<https://www.paidorama.com/taxidi-tis-grammis-sta-arhaia-hronia>
 - Ποιος να έμενε εδώ; Τα σπίτια στην προϊστορική Σαντορίνη
<https://www.namuseum.gr/education/quot-poios-na-emene-edo-quot-ta-spitia-stin-proistoriki-santorini-g-dimotikoy/>
 - Χαίρε και πείη ή αλλιώς στην υγεία σας!
<https://www.namuseum.gr/education/chaire-kai-piei-i-allios-stin-ygeia-mas/>
 - Ταξιδεύουμε... στους πολιτισμούς
<https://www.culture.gov.gr/el/service/SitePages/view.aspx?iID=1938>
 - Χρώματα στα αρχαία γλυπτά
 - Θεοξένου θυγάτηρ, Αλέξου γυνή. Ανιχνεύοντας τη θέση της γυναίκας στην κλασική Αθήνα
<https://www.culture.gov.gr/el/service/SitePages/view.aspx?iID=2018>
 - Ιστορίες ζωής, Ιστορίες αλληλεγγύης: Τα μουσειακά αντικείμενα ως πεδίο διερεύνησης της έννοιας της αλληλεγγύης στον πολιτισμό
 - «Βάλε φωτιά!»: Το χρονικό της απόκρυψης των αρχαιοτήτων στο μουσείο <https://www.namuseum.gr/education/mnimes-1940-1944-otan-efygan-t-agalmata-vale-fotia-to-chroniko-tis-apokrypsis-ton-archaiotiton/>
 - Ζωγραφίζουμε με τους περιηγητές <https://www.lifo.gr/guide/arts/news/aytes-einai-oi-ekdiloseis-gia-ti-diethni-mera-moyseion-2016-poy-anakoinothikan>
 - Σμιλεύω με τις λέξεις: προσεγγίζοντας τα εκθέματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου μέσα από τη δημιουργική γραφή
<https://culture.gov.gr/el/Information/SitePages/view.aspx?iID=2746>
- Σχεδιασμός **διαδικτυακής εκπαιδευτικής εφαρμογής** «Τα μυστήρια του Μηχανισμού των Αντικυθήρων» για παιδιά 12-17 ετών και συγγραφή κειμένων.
- **Επιμορφώσεις** εκπαιδευτικών και φοιτητών, εκπροσώπηση μουσείου σε συνέδρια και ημερίδες
- Επόπτρια ασκούμενων φοιτητών Μουσειολογίας
- Διοργάνωση **διαλέξεων και εκδηλώσεων** (μουσικής, θεάτρου, χορού, λογοτεχνικών αναγνώσεων, προβολών κ.ά.) για παιδιά και ενήλικες – υπολογίζονται κατά προσέγγιση σε περίπου **100** δράσεις.
Βλ. ενδεικτικά:
- Διοργάνωση και διεξαγωγή **αξιολογήσεων και ερευνών κοινού**.
- Επικοινωνία - **Δημόσιες σχέσεις και επικοινωνία** του μουσείου (Σύνταξη Δελτίων Τύπου και λοιπή ενημέρωση ΜΜΕ, ιστοσελίδας ΕΑΜ και ΥΠΠΟΑ, επιμέλεια προσκλήσεων & ευχετηρίων καρτών, ενημέρωση παντός ενδιαφερομένου για τις δράσεις και υπηρεσίες του μουσείου κ.ά.)
- Κατάρτιση **προτάσεων χορηγίας** – επαφές για χρηματοδοτήσεις
- Οκτώβριος 2014 έως σήμερα **Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής** του μη κερδοσκοπικού σωματείου «Ελληνικό Παιδικό Μουσείο» για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό των εκθεμάτων και των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του νέου Παιδικού Μουσείου στο κτίριο του Ωδείου Αθηνών.
Ενδεικτικά έργα:
- συμβουλευτική για τη νέα μορφή του **Παιχνιδότοπου για παιδιά 0-3 ετών**,

- συμβουλευτική για τη μορφή, τους παιδαγωγικούς στόχους και το περιεχόμενο του νέου εκθέματος «**Το ΑΒητάρι της ισορροπημένης διατροφής**» και της ομώνυμης μουσειοσκευής,
- συμβουλευτική για τη μορφή, τους παιδαγωγικούς στόχους και το περιεχόμενο του νέου εκθέματος «**Καλό Δρόμο!**»
- συμβουλευτική για τη μορφή και το περιεχόμενο του εργαστηρίου/εκθέματος «**Κινούμενη Εικόνα**»,
- συμβουλευτική για τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που απευθύνονται σε **οικογένειες με παιδιά 1-12 χρόνων**.
- συμβουλευτική για τις **ψηφιακές δράσεις** του μουσείου.
- συμβουλευτική για τον σχεδιασμό **διαγενεακών δραστηριοτήτων με τη συμμετοχή ατόμων άνω των 65 ετών** (πρόγραμμα επιμόρφωσης, δράσεις εντός και εκτός του Παιδικού Μουσείου)

**Φεβρ. 2002-
Δεκέμβριος
2005**

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Κοινοτικής Προτοβουλίας EQUAL – Μονάδα Οργάνωσης και Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΜΟΔ Α.Ε.).

Στέλεχος Μονάδας Διακρατικότητας, Δικτύωσης και Ευρύτερης Εφαρμογής. Δικτύωση φορέων που υλοποιούν πρόγραμμα της ΚΠ EQUAL (ευρωπαϊκό διακρατικό πρόγραμμα για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη ευπαθών κοινωνικά ομάδων) στην Ελλάδα και την ΕΕ και υποστήριξη της ευρύτερης εφαρμογής των αποτελεσμάτων ως προς θέματα καταπολέμησης ρατσισμού και ξενοφοβίας για μετανάστες, πρόσφυγες, παλιννοστούντες, Ρομά καθώς και ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για άτομα με αναπηρία, αποφυλακισμένους και απεξαρτημένους.

**Ιαν.-Φεβ.
2002**

Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία

Εξωτερικός συνεργάτης

Μελέτη σκοπιμότητας και πρόταση ανασχεδιασμού του εκθεσιακού χώρου του **Μουσείου Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων** στην Ολυμπία.

**Οκτ. 1998 -
Ιαν.2002**

Ελληνικό Παιδικό Μουσείο

Υπεύθυνη τομέα εκπαιδευτικών προγραμμάτων

- Ανάπτυξη και αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού **για παιδιά 2-15 ετών, οικογένειες, ειδικές κοινωνικές ομάδες** (ΑμεΑ, μετανάστες/πρόσφυγες, νοσηλεύόμενα παιδιά κ.ά.)
- Εκπόνηση και διεξαγωγή **εκπαιδευτικών σεμιναρίων για ενήλικες**
- Επιλογή, εκπαίδευση, συντονισμός και αξιολόγηση ανθρώπινου δυναμικού
- Εκπαίδευση και διαχείριση εθελοντικού προσωπικού
- Προσφορά συμβουλευτικών υπηρεσιών σε άλλους φορείς (μουσεία, τοπική αυτοδιοίκηση, εταιρείες κ.ά.) σε θέματα σχετικά με το παιδί και τη μουσειακή εκπαίδευση (δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού, διεξαγωγή σεμιναρίων)
- Κατάρτιση προϋπολογισμών και προτάσεων χορηγίας – επαφές για χρηματοδοτήσεις
- Παρουσίαση έργου στα ΜΜΕ, επιστημονικές ανακοινώσεις σε συνέδρια και ειδικά επιστημονικά έντυπα

**Νοεμ.1996-
Σεπτ.1997**

Στέλεχος Κέντρου Τεκμηρίωσης-Τομέα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

- Υπεύθυνη επιστημονικής τεκμηρίωσης και θεωρητικής στήριξης **μελετών εκπαιδευτικών προγραμμάτων** (διαχείριση αρχείου εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τεκμηρίωση εκπαιδευτικών μελετών)

- Ανάπτυξη και ερμηνεία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για παιδιά 3-15 ετών και οικογένειες στο Παιδικό Μουσείο και σε άλλα μουσεία
- Ανάπτυξη μουσειοσκευών και εκπαιδευτικού υλικού για παιδικούς σταθμούς, νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία
- Αξιολόγηση και επανασχεδιασμός του εκθέματος «Στοματική Κοιλότητα» για παιδιά προσχολικής ηλικίας και δημοτικού

**Νοεμ. 1994-
Οκτ. 1996**

Σκιρώνειο Μουσείο Πολυχρονόπουλου (Σύγχρονης Τέχνης)

Υπεύθυνη εκπαιδευτικών προγραμμάτων

- Ανάπτυξη και ερμηνεία εκπαιδευτικών προγραμμάτων με θέμα την εξοικείωση με τη σύγχρονη τέχνη για παιδιά 4-15 ετών, για οικογένειες και για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Ενδεικτικοί τίτλοι προγραμμάτων:
 - Ανακαλύπτουμε τα μυστικά του Σκιρώνειου Πάρκου Γλυπτικής
 - Εξερευνούμε τα γλυπτά του περιβάλλοντος μέσα στο πάρκο του Σκιρώνειου
 - Στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης με την οικογένεια Τριγώνου
 - Γνωριμία με τη σύγχρονη γλυπτική
- Συντονισμός και εκπαίδευση προσωπικού εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Γραμματειακή υποστήριξη διοίκησης μουσείου
- Βοηθός διοργάνωσης διεθνών BIENNALE Γλυπτικής

**Ιαν.-Ιουλ.
1994**

Ελληνικό Παιδικό Μουσείο

Ερμηνεύτρια εκπαιδευτικών προγραμμάτων

για παιδιά 4-12 ετών και οικογένειες σε διάφορα μουσεία (Θεατρικό, Εθνικό-Ιστορικό, Ακρόπολης, Πολεμικό, Βορρέ, Δημοτική Πινακοθήκη Αθηνών).

**Φεβρ.-
Μαρτ. 1994**

Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων - Ελληνικό Παιδικό Μουσείο

Εξωτερικός συνεργάτης

Εκπόνηση και ερμηνεία εκπαιδευτικού προγράμματος για παιδιά 7-12 ετών στο πλαίσιο της έκθεσης «Αθήνα-Κύπρος-Αθήνα: ένα ταξίδι στο χρόνο».

**Σεπτ. 1992-
Μάιος 1993**

Διεθνές Κέντρο Εικαστικών Τεχνών «ΑΕΝΑΟΝ» (Αθήνα)

Βοηθός διοργάνωσης καλλιτεχνικών εκθέσεων (π.χ. Σε αναζήτηση της Ελληνικότητας: Η «Γενιά του '30») και δημοπρασίας έργων τέχνης.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

**Απρ.-Ιούν.
1998**

Herbert Art Gallery and Museum – Coventry, Ενωμένο Βασίλειο

Πρακτική Άσκηση στο Δημοτικό Μουσείο του πόλης του Coventry (UK), στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών Μουσειολογίας

1993

ΣΤ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων

Εθελοντική συμμετοχή σε σωστική ανασκαφή ελληνιστικής-ρωμαϊκής περιόδου, Κάτω Κλειτορία Καλαβρύτων. Υπεύθυνη αρχαιολόγος: Μαρία Πετριτάκη

1991

Εφορεία Προϊστορικών Αρχαιοτήτων του Ile-de-France, Γαλλία.

Εθελοντική συμμετοχή σε συστηματική ανασκαφή νεολιθικού οικισμού, Jablines (Seine-et-Marne). Υπεύθυνος αρχαιολόγος: Yves Lanchon

Δ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

I. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Καλεσοπούλου, Δ. (2014). *Μουσειακοί χώροι για παιδιά: οργάνωση και χρήση του εκθεσιακού περιβάλλοντος*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης.

II. ΒΙΒΛΙΑ

Συλλογικοί τόμοι

1. Καλεσοπούλου, Δ. (Επιμ.) (2011). *Παιδί και Εκπαίδευση στο Μουσείο: θεωρητικές αφηρηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές*, Αθήνα: εκδόσεις Πατάκη.
Το βιβλίο βρίσκεται στην τέταρτη ανατύπωσή του (2023).

Οδηγοί εκθέσεων-Αρχαιολογικοί οδηγοί

2. Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ., Αθανασοπούλου, Σ. & Καλεσοπούλου, Δ. (2017). «*Οδύσσειες*»: Ένα αφήγημα διαχρονικό και ανθρώπινο γιατί... Σύντομος οδηγός της έκθεσης. Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (ΤΑΠ).
Αγγλική έκδοση: Lagogianni-Georgakarakos, M., Athanasopoulou, S. & Kalessopoulou, D. (2017). “*Odysseys*”: A timeless and human narrative, because.... Athens: Archaeological Receipts Fund.
3. Κωνσταντινίδη-Συβρίδη, Ε. & Καλεσοπούλου, Δ. (2009). *Η Κυπριακή Συλλογή. Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο*. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού, Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων.

Εκπαιδευτική έκδοση

4. Κώτση, Α. & Καλεσοπούλου, Δ. (2002). *Όλα τα βιβλία παρέα. Ιδέες για δραστηριότητες στην τάξη για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στη χρήση βιβλιοθηκών και άλλων πηγών πληροφόρησης*. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.

III. ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

1.1. Ελληνόγλωσσα

1. Καλεσοπούλου, Δ. (2019). Το πρώτο Εθνικό Μουσείο της νεότερης Ελλάδας. Στο Μ. Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου & Θ. Κουτσογιάννης (Επιμ.), *Δι’ αυτά πολεμήσαμεν... Αρχαιότητες και Ελληνική Επανάσταση* (σελ. 314-333). Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (ΤΑΠ).
Αγγλική έκδοση: Kalesopoulou, D. (2020). The first National Museum of modern Greece. In M. Lagogiannis-Georgakarakos & Th. Koutsoyiannis (Ed.), *These are what we fought for... Antiquities and the Greek War of Independence* (pp. 314-333). Athens: Archaeological Resources Fund.
2. Καλεσοπούλου, Δ. (2018). Αναζητώντας αποτελεσματικές δομές επικοινωνίας στο Δημόσιο Αρχαιολογικό Μουσείο, στο G. D. Lord & B. Lord (Eds), *Εγχειρίδιο διοίκησης μουσείων. Σύγχρονες προσεγγίσεις και παραδείγματα από την Ελληνική πραγματικότητα* [επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Π. Κωσταγιόλας & Γ. Παπαϊωάννου] (σελ. 308-315). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Δίστιγμα.
3. Καλεσοπούλου, Δ. (2018). Η αναζήτηση των χαμένων αισθήσεων στην αρχαιολογία: πειραματικές δημιουργίες και αισθητηριακές προσλήψεις. Στο Μ. Λαγογιάννη -

- Γεωργακαράκου (Επιμ.), *Οι αμέτρητες όψεις του Ωραίου στην αρχαία τέχνη* (σελ. 445-456). Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (ΤΑΠ).
Αγγλική έκδοση: Kalessopoulou, D. (2018). In search of the lost senses in archaeology: Experimental creations and sensory apprehensions. In M. Lagogianni-Georgakarakos (ed.), *The countless aspects of Beauty in ancient Art* (exhibition catalogue of the National Archaeological Museum) (pp. 445-456). Athens: Archaeological Receipts Fund.
4. Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ., **Καλεσοπούλου, Δ.** & Αθανασοπούλου, Σ. (2018). Αντί Επilogου. Μια τριλογία για το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Στο Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ. (Επιμ.), *Οι αμέτρητες όψεις του Ωραίου στην Αρχαία Τέχνη* (Κατάλογος περιοδικής έκθεσης Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου) (σελ. 497-503). Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.
Αγγλική έκδοση: Lagogianni-Georgakarakos, M., Kalessopoulou, D. & Athanasopoulou, S. (2018). Instead of an Epilogue. A trilogy for the National Archaeological Museum. In M. Lagogianni-Georgakarakos (ed.), *The countless aspects of Beauty in ancient Art* (exhibition catalogue of the National Archaeological Museum) (pp. 497-504). Athens: Archaeological Receipts Fund.
5. Αθανασοπούλου, Σ. & **Καλεσοπούλου, Δ.** (2016). Οδύσσειες: Η εκθεσιακή εμπειρία μέσα από τη ματιά της Μουσειολογίας. Στο Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου Μ. (Επιμ.), *Οδύσσειες* (Κατάλογος επετειακής έκθεσης Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου) (σελ. 171-188). Αθήνα: ΤΑΠ.
Αγγλική έκδοση: Athanassopoulou, A. & Kalessopoulou, D. (2017). “Odysseys: The exhibition experience from the perspective of museology”. In M. Lagogianni-Georgakarakos (ed.), *Odysseys* (exhibition catalogue of the National Archaeological Museum) (pp. 171-188). Athens: Archaeological Receipts Fund.
6. Καλεσοπούλου, Δ. (2016). Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο 1866-2016: Από τη διδασκαλία της αρχαιολογικής επιστήμης στην πρόκληση της πολυδιάστατης μουσειακής εμπειρίας. Στο Μ. Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου (Επιμ.), *Οδύσσειες. (κατάλογος επετειακής έκθεσης Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου)* (σελ. 211-236). Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων (ΤΑΠ).
Αγγλική έκδοση: Kalessopoulou, D. (2017). National Archaeological Museum 1866-2016: From the teaching of the science of archaeology to the challenge of the multifaceted museum experience. In M. Lagogianni-Georgakarakos (Ed.), *Odysseys (exhibition catalogue of the National Archaeological Museum)* (pp. 211-236). Athens: Archaeological Receipts Fund.
7. Καλεσοπούλου, Δ. (2015). Καθολική πρόσβαση ατόμων με ΑνΕΕΑ σε μουσεία & αρχαιολογικούς χώρους: Από το «ανάπηρο» μουσείο στο μουσείο για όλους. Στο Β. Αργυρόπουλος, Σ. Χαμονικολάου, & Χ. Κανάρη (Επιμ.), *Πολιτισμός/Ειδική Αγωγή. Η πρόσβαση ατόμων με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων*, (σελ. 192-203). Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
8. Καλεσοπούλου, Δ. (2015). Περίπατος στην Αθήνα μιας άλλης εποχής: Μια συνοπτική εικόνα της πόλης από τον 17^ο έως τον 19^ο αιώνα. Στο Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ. & Κουτσογιάννης, Θ. (Επιμ.), *Ένα όνειρο ανάμεσα σε υπέροχα ερείπια...* Περίπατος στην Αθήνα των περιηγητών, 17^{ος}-19^{ος} αιώνας (σελ. 136-155). Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.
 [Με παράλληλη μετάφραση στα αγγλικά ως *Strolling through Athens in a bygone era: snapshots of the city from the 17th to 19th century*].
9. Καλεσοπούλου, Δ. (2015). Ο μουσειολογικός σχεδιασμός της έκθεσης: Προσεγγίζοντας το πολυχρονικό τοπίο της πόλης. Στο Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ. & Κουτσογιάννης, Θ. (Επιμ.), *Ένα όνειρο ανάμεσα σε υπέροχα ερείπια...* Περίπατος στην Αθήνα των περιηγητών, 17^{ος}-19^{ος} αιώνας (σελ. 346-363). Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.

[Με παράλληλη μετάφραση στα αγγλικά ως *The museological design of the exhibition: approximating the city's multi-temporal landscape*].

10. Καλεσοπούλου, Δ. (2011). Εισαγωγικό σημείωμα. Στο Καλεσοπούλου, Δ. (Επιμ.), *Παιδί και εκπαίδευση στο μουσείο: Θεωρητικές αφητηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές* (σελ. 11-22). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
11. Καλεσοπούλου, Δ. (2011). Δομώντας διαδραστικές εμπειρίες στο Μουσείο. Στο Καλεσοπούλου, Δ. (Επιμ.), *Παιδί και εκπαίδευση στο μουσείο: Θεωρητικές αφητηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές* (σελ. 93-111). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
12. **Καλεσοπούλου, Δ. & Μουρατιάν, Ζ.** (2011). Τα Παιδικά Μουσεία και η συμβολή τους στην εκπαίδευση του παιδιού. Η περίπτωση του Ελληνικού Παιδικού Μουσείου. Στο Καλεσοπούλου, Δ. (Επιμ.), *Παιδί και Εκπαίδευση στο Μουσείο: θεωρητικές αφητηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές* (σελ. 45-73). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Ελληνόγλωσσα σε συλλογικούς τόμους που προέκυψαν από εργασίες συνεδρίων

13. Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ., **Καλεσοπούλου, Δ.** & Αθανασοπούλου, Σ. (υπό έκδοση). Η δημόσια Αρχαιολογία στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο: Εμπειρίες και διαφορετικές αναγνώσεις. Στο Γαλανίδου, Ν. (Επιμ.), *Δημόσια Αρχαιολογία*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.
14. **Καλεσοπούλου, Δ.** & Κωνσταντινίδη-Συβρίδη, Ε. (2023). Η Κυπριακή Συλλογή του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου: 165 χρόνια ιστορίας. Στο Λέκκα, Α. & Σ. Αντωνιάδου, *Κυπριακές Αρχαιότητες στην Ελλάδα. Ιστορικό και Νομοθετικό πλαίσιο* (σελ. 167-176). Λευκωσία: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κύπρου & Σύνδεσμος Υποτρόφων Ιδρύματος «Α. Γ. Λεβέντη».
15. Καλεσοπούλου, Δ. (2020). Η συμβολή των παιδικών μουσείων στην προσοικείωση του αστικού τοπίου. Στο Τσουκαλά, Κ., Γερμανός, Δ. σε συνεργασία με Γκλούμπου, Α., Κατσαβουνίδου, Γ., Παντελιάδου, Π., Τόμπρου, Π. (Επιμ.), *Παιδική χωρική αφηγηματικότητα. Πόλη-παιχνίδι-εκπαίδευση* (σελ. 343-360). Αθήνα: Επίκεντρο.
16. Καλεσοπούλου, Δ. (2018). Σκιαγραφώντας το κίνημα των παιδικών μουσείων στον χώρο και τον χρόνο. Στο Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη (Επιμ.), *Παιδί και πληροφορία. Αναζητήσεις ιστορίας, δικαίου, δεοντολογίας και πολιτισμού* (σελ. 415-427). Αθήνα: Εκδόσεις Οσελότος.
17. Καλεσοπούλου, Δ. (2015). Το σώμα των παιδιών στο παιδοκεντρικά σχεδιασμένο μουσειακό περιβάλλον: Η οικολογική προοπτική. Στο Πουρκός, Μ. (Επιμ.), *Η απύσχα παρουσία του σώματος και του βιώματος στις διαδικασίες εκπαίδευσης, μάθησης και ανάπτυξης* (σελ. 505-517). Αθήνα: Τόπος.

1.2. Ξενόγλωσσα

1. **Kalessopoulou, D.** & Anogiannaki, K. (υπό έκδοση). The pop-up intra-active art museum project: A curatorial dream for empowering infant/toddler art and agency. In Patterson, M. E. (Ed.), *Children's Museology*. Routledge *Museum Meanings* book series.
2. Lagogianni-Georgakarakos, M. & **Kalessopoulou, D.** (2015). La encarnación de una colaboración cultural. In Sánchez, C. & Escobar, I. (Eds), *Dioses, héroes y atletas: la imagen del cuerpo en la Grecia Antigua* (pp. 28-32). Alcalá de Henares, Spain: Museo Arqueológico Regional.

Ξενόγλωσσα σε συλλογικούς τόμους που προέκυψαν από εργασίες συνεδρίων

3. Lagogianni-Georgakarakos, M., **Kalessopoulou**, D., Koutsiana, P., & Selekou, M. (2020). Steps towards the learning museum: The National Archaeological Museum “Inside Out”. In Christophilopoulou, A. (Ed.), *Material cultures and Public Engagement* (pp. 107-118). Oxford: Oxbow Books.
4. Moulou, M., & **Kalessopoulou**, D. (2012). Emblematic museum objects of national significance: in search of their multiple meanings and values. In Dudley, S., A. J. Barnes, J. Binnie, J. Petrov, & J. Walklate (Eds.), *The thing about museums: objects and experience, representation and contestation. Essays in honour of Professor Susan M. Pearce* (pp. 47-68). London: Routledge.
5. Kalessopoulou, D. (2002). Children’s museums in hospitals. In Sandell, R. (Ed.), *Museums, society, inequality* (pp. 190-199). London: Routledge, 190-199.

IV. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ ή ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**Ξενόγλωσσα (με κριτές)**

1. **Kalessopoulou**, D., Sidiropoulou, T., Sotiropoulou, E. & Psatha, F. (2024). Exploring social justice awareness in young children's shopping pretend play at ECEC settings and museums, *European Early Childhood Education Research Journal*, 32(1), 55-70.
2. Kalessopoulou, D. (2021). Visitor Experiences at the National Archaeological Museum: Considering Emerging Values and Renewed Agendas, *International Journal of Advanced Research and Review*, 6(4), 35-52.
3. Kalessopoulou, D. (2019). Sense of place in child-centered museums: charting children’s place meanings, *Children, Youth and Environments*, 29(2), 51-76.
4. Kalessopoulou, D. (2017). Capturing the untold: photography as a tool for empowering children to interpret their embodied experiences in museums, *Journal of Visual Literacy*, 36(3-4), 164-183.

Ελληνόγλωσσα (με κριτές ή επιστημονική επιτροπή)

5. Καλεσοπούλου, Δ. (υπό δημοσίευση). Πολυγραμματισμοί και προγράμματα μουσειακής αγωγής για την προσχολική ηλικία. *Έρευνα στην Εκπαίδευση* (ηλεκτρονικό περιοδικό Δ.Π.Θ.).
6. Καλεσοπούλου, Δ. (υπό δημοσίευση). Έρευνα κοινού και αξιολόγηση στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο: η εμπειρία της επίσκεψης μέσα από τα μάτια των επισκεπτών, *Το Μουσείον. Περιοδική έκδοση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου* 8.
7. Καλεσοπούλου, Δ. (2022). Μουσεία και εκπαίδευση: νέοι ρόλοι και προκλήσεις σε έναν κόσμο που αλλάζει, *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ* 183 (Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος), σελ. 9-15.
8. **Καλεσοπούλου** Δ. & Μουσένα, Ε. (2022). Εκπαιδευτικά προγράμματα στα ελληνικά αρχαιολογικά μουσεία και σύγχρονες προκλήσεις ως προς την Εκπαίδευση στην Πολιτότητα, *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ* 183 (Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος), σελ. 27-44.
9. **Καλεσοπούλου**, Δ. & Κουσερή, Γ. (2020). Γράφοντας τις δικές μας «Οδύσσειες»: Η δημιουργική προσέγγιση του μουσειακού κόσμου μέσα από τον κόσμο της λογοτεχνίας, *Διεθνές ηλεκτρονικό περιοδικό MuseumEdu* 7, 89-113.

10. Καλεσοπούλου, Δ. (2017). Το εκπαιδευτικό δράμα ως εργαλείο διερεύνησης της έννοιας της αλληλεγγύης στον πολιτισμό, Διεθνές ηλεκτρονικό περιοδικό *MuseumEdu* 4, 109-136.
11. **Καλεσοπούλου, Δ. & Μάγος, Κ.** (2017). «Ταξιδεύουμε... στους πολιτισμούς»: Ένα πρόγραμμα συνάντησης της αρχαιολογικής γνώσης με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, *Το Μουσείον. Περιοδική έκδοση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου* 7, σελ. 93-102.
12. Καλεσοπούλου, Δ. (2015). Μουσειακά περιβάλλοντα για παιδιά: Η συμβολή της Οικολογικής Ψυχολογίας στην ανάλυση της οργάνωσης και χρήσης τους, Διεθνές ηλεκτρονικό περιοδικό *MuseumEdu* 1, 161-186.

V. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΤΥΠΩΜΕΝΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ/ΗΜΕΡΙΔΩΝ

1. Καλεσοπούλου, Δ. (υπό δημοσίευση). Συμπεριληπτικός σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων προσχολικής ηλικίας: όψεις της ενταξιακής εκπαίδευσης στο μουσείο. Στα πρακτικά σεμιναρίου σχεδιασμού μουσειοπαιδαγωγικών δράσεων για ΑμεΑ σε Μουσεία και χώρους πολιτισμού του ΥΠΠΟΑ (26-28 Ιουνίου 2023) «*Πολίτες διαφορετικοί αλλά ισότιμοι: ελεύθερη πρόσβαση στον πολιτισμό για όλους/ες*» (Εθνικό Σχέδιο Δράσης ΑμεΑ 2021-2023). Αθήνα, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.
2. Καλεσοπούλου, Δ. (υπό δημοσίευση). Περιβάλλοντα παιχνιδιού στα μουσεία για βρέφη και πολύ μικρά παιδιά. Στα Πρακτικά του 13ου Πανελληνίου Συνεδρίου της Ο.Μ.Ε.Ρ. «*Κατανοώντας και προωθώντας το παιδικό παιχνίδι στον 21^ο αιώνα για ένα καλύτερο μέλλον*» (Θεσσαλονίκη, 26-28 Μαΐου 2023, σε συνεργασία με το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΑΠΘ).
3. **Καλεσοπούλου, Δ. & Συρίδου, Ε. Θ.** (2024). Αισθητική καλλιέργεια και πολιτισμική ενσυναίσθηση στο μουσείο τέχνης: διερεύνηση αντιλήψεων και πρακτικών για την προσχολική ηλικία. Στο Ε. Κανταρτζή & Α. Φουργκατσιώτης (Επιμ.), *Πρακτικά 4^ο Πανελληνίου Συνεδρίου με θέμα «Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό»* (Αθήνα, 4-5 Νοεμβρίου 2023), Α' τόμος (σελ. 365-377). Αθήνα: Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του ΕΚΕΔΙΣΥ.
<https://ekedisy.gr/category/drasis/sinedriaimeridesdialexisomilies/>
4. Καλεσοπούλου, Δ. (2024). Διαγενεακές συνέργειες μεταξύ παιδικών σταθμών, κοινωνικών φορέων για μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα και χώρων πολιτισμικής αναφοράς. Στο Κ. Πετρογιάννης & Δ. Καλεσοπούλου (Επιμ.) *Πρακτικά του Συνεδρίου «Πρώιμη Παιδική Ηλικία- Παιδικοί Σταθμοί-Τοπική Αυτοδιοίκηση»* (10-11 Ιουνίου 2023) (σσ. 99-115). Αθήνα: Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.
<https://ecec.uniwa.gr/ekdoseis-praktika-synedriou/praktika-synedriou-2024/>
5. **Καλεσοπούλου, Δ., Μουρατιάν, Ζ. & Κοκκολιά, Α.** (2022). Το Μουσείο και η Τέχνη ως διάυλος διαγενεακής επικοινωνίας και αλληλεγγύης την εποχή της COVID-19. Στο Ε. Κανταρτζή & Γ. Παπαδημητρίου (επιμ.), *Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου με θέμα «Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό»* (Αθήνα, 29-31/10/2021) (Τόμος Α', σελ. 523-534). Αθήνα: Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του ΕΚΕΔΙΣΥ.
<https://ekedisy.gr/category/drasis/sinedriaimeridesdialexisomilies/>
6. Καλεσοπούλου, Δ. (2022). Εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά κάτω των 4 ετών στα μουσεία: ένα αναδυόμενο πεδίο δράσης στην παγκόσμια μουσειακή σκηνή. Στο Σ. Αντωνιάδης (επιμ.), *Βιβλίο πρακτικών Πανελληνίων Επιστημονικών Συνεδρίων Προσχολικής Αγωγής, Β' Τόμος, ΣΤ', Ζ' Η', Θ' & Ι' Συνέδριο (2016-2020) «Σύγχρονα Θέματα*

- Παιδαγωγικής, Ψυχοπαιδαγωγικής & Παιδιατρικής*», (σελ. 228-233). Αθήνα: Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Προσχολικής Αγωγής.
7. Καλεσοπούλου, Δ. (2021). Η φωτογραφία ως παιδαγωγικό μέσο μύησης στην καλλιτεχνική διεργασία. Στο Ε. Κανταρτζή (επιμ.), *Πρακτικά 6^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου «Εκπαίδευση και Πολιτισμός στον 21ο αιώνα» (23-25/4/2021)* (Τόμος Α', σελ. 69-81). Αθήνα: Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του ΕΚΕΔΙΣΥ, Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος, Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού Πανεπιστημίου Πατρών. **(Κεντρική ομιλία συνεδρίου)** <https://ekedisy.gr/category/drasis/sinedriameridesdialexisomilies/>
 8. Καλεσοπούλου, Δ. (2021). Τέχνη, παιχνίδι και μάθηση: η περίπτωση των διαδραστικών εκθεμάτων. Στο Ε. Κανταρτζή & Γ. Παπαδημητρίου, (επιμ.), *Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου με θέμα «Το εκπαιδευτικό παιχνίδι στην τοπική και μη τοπική μάθηση» (Αθήνα, 14-15/11/2020)*, Τόμος Α', (σελ. 360-371). Αθήνα: Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του ΕΚΕΔΙΣΥ.
<https://ekedisy.gr/category/drasis/sinedriameridesdialexisomilies/>
 9. Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ., **Καλεσοπούλου, Δ.** & Αθανασοπούλου, Σ. (2021). Στρατηγική και εκθεσιακές πρακτικές του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου για μια μεγάλη επέτειο. Στο Αλμπάνη, Τ. & Σέλελη, Α. (επιμ.), *Αρχαιολογικές περιοδικές εκθέσεις: Ο ρόλος τους, καλές πρακτικές και η αθέατη πλευρά τους*, Πρακτικά διημερίδας 18-19 Οκτωβρίου 2017. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού (σελ. 219-232). Διαθέσιμο και ηλεκτρονικά: <https://en.calameo.com/read/0044700836115a4236765>
 10. **Καλεσοπούλου, Δ.**, Σελέκου, Μ. & Ρουμελιώτη, Ν. (2019). Προτάσεις για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών δράσεων σε καταστήματα κράτησης με βάση τις εμπειρίες του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Στο Σακαλή, Ο. (επιμ.), *Πολιτισμός χωρίς δεσμά. Πρακτικά σεμιναρίου σχεδιασμού πολιτιστικών εκπαιδευτικών δράσεων σε καταστήματα κράτησης* (σελ. 51-57). Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού.
 11. Καλεσοπούλου, Δ. (2018). Η συμβολή των παιδικών μουσείων στην προσοικείωση του αστικού τοπίου. Στο Τσουκαλά, Κ., Γερμανός, Δ., Γκλούμπου, Α., Κατσαβουνίδου, Γ., Παντελιάδου, Π., Τόμπρου, Π. (Επιμ.) *Πρακτικά συνεδρίου «Χώροι για το παιδί ή χώροι του παιδιού; Όταν η συνθήκη αγωγής και εκπαίδευσης» τέμνεται με την καθημερινότητα της πόλης*. Τμήματα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με τις Αρχιτεκτονικές Σχολές ΕΜΠ και Πολυτεχνείου Κρήτης, 19-21 Μαΐου 2017 (1023-1037). Διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/childspace>
 12. Kalessopoulou, D. (2011). Let's play in the museum: museum exhibits that support children's play. In the proceedings of the 18th Congress of the International Play Organisation. Cardiff, 4-7 July 2011. Available: <https://ipaworld.org/conferences/wales/>
 13. Καλεσοπούλου, Δ. (2011). Στρατηγικές ανάπτυξης της κριτικής σκέψης στο μουσείο. Παραδείγματα από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Στο Γαβριλάκη, Ε. (Επιμ.), *Η Άνοιξη των Μουσείων. Συνάντηση για τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τη μουσειακή αγωγή* (σελ. 67-75). Ρέθυμνο: ΚΕ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου.
 14. **Καλεσοπούλου, Δ.** & Σελέκου, Μ. (2010). Εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Στο Τσιτούρη, Α. & Πιτσιάβα Ε.-Μ. (Επιμ.), Πρακτικά της ημερίδας «*Εκπαιδευτικές Δράσεις για την Πολιτιστική Κληρονομιά και το Περιβάλλον 2008-09*», Αθήνα: Ελληνικό Τμήμα ICOM (σελ. 128-133). Διαθέσιμο ηλεκτρονικά:

http://network.icom.museum/fileadmin/user_upload/minisites/icom-greece/Ekdoseis/ICOM - CECA proceedings June 2009.pdf.

15. Καλεσοπούλου, Δ. (2002). Η Μουσειοσκευή του Μουσείου Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων. Στα Πρακτικά 6^{ου} Περιφερειακού Σεμιναρίου «Μουσείο-Σχολείο» (για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) (σελ. 202-20). Καβάλα: ΥΠΕΠΘ, ΥΠΠΟ, ICOM-Ελληνικό Τμήμα, 5.

VI. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΟΜΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Πετρογιάννης, Κ. & Καλεσοπούλου, Δ. (Επιμ.) (2024). *Πρακτικά του Συνεδρίου «Πρώιμη Παιδική Ηλικία-Παιδικοί Σταθμοί-Τοπική Αυτοδιοίκηση» (10-11 Ιουνίου 2023)*. Αθήνα: Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. ISBN: ISBN: 978-618-5690-06-9. Διαθέσιμο: <https://ecec.uniwa.gr/ekdoseis-praktika-synedriou/praktika-synedriou-2024/>

VII. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Το αφιέρωμα *Μουσεία και Εκπαίδευση* στο περιοδικό *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ* 183 (Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2022), του οποίου είχα την επιμέλεια, περιλάμβανε επιμελητικό σημείωμα και πέντε συνολικά άρθρα (σελ. 9-88):

Επιμελητικό σημείωμα:

Καλεσοπούλου, Δ. (2022). Μουσεία και εκπαίδευση: νέοι ρόλοι και προκλήσεις σε έναν κόσμο που αλλάζει, *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ* 183 (Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος), σελ. 9-15.

Άρθρα αφιέρωματος (σελ. 16-88):

Βομβογιάννη, Χ., Εφαρμογές της θετικής ψυχολογίας στη μουσειακή εκπαίδευση

Καλεσοπούλου, Δ. & Μουσένα, Ε., Εκπαιδευτικά προγράμματα στα ελληνικά αρχαιολογικά μουσεία και σύγχρονες προκλήσεις ως προς την Εκπαίδευση στην Πολιτότητα

Κουσερή, Γ., Πολιτιστικές διαδρομές, κριτικές αναγνώσεις

Τρούλη, Σ., Διδάσκοντας Νέα Ελληνικά στο μουσείο και με το μουσείο: Το παράδειγμα του 1ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου και του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Κρήτης

Τσεβρένη, Ι. & Καλή, Α. Μ., Πρόσκληση σε έναν συμμετοχικό και οικοκεντρικό περίπατο στην πόλη

VIII. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ

1. Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ., Αθανασοπούλου, Σ. & Καλεσοπούλου, Δ. (2016). «Οδύσσειες», Η νέα έκθεση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, *Ενημερωτικό Δελτίο ICOM*, Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων -Ελληνικό Τμήμα, Τεύχος 13 (Περίοδος Β' – Δεκέμβριος 2016), σελ. 30-31.
2. Καλεσοπούλου, Δ. (2014). Παιδί και μουσείο: Μια σχέση με πολλές διαστάσεις. Ηλεκτρονικό περιοδικό *Αρχαιολογία και Τέχνες*. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά: <http://www.archaiologia.gr/blog/2014/12/22/ta-mouseia-kai-η-mouseiologia-stη-sύγ-13/> και σε *αγγλική έκδοση* <https://www.archaeology.wiki/blog/2015/07/06/museums-museology-modern-society-new-challenges-new-relationships-part-12/> (τελευταία επίσκεψη: 20/4/2019).

3. Καλεσοπούλου, Δ. (2009). Αξιολόγηση στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, *Τετράδια Μουσειολογίας* 6, 80.
4. Καλεσοπούλου, Δ. (2008). Χρώματα στα αρχαία γλυπτά, *Γέφυρες* 39 (3-4), σελ. 6-9 και ένθετο εκπαιδευτικό υλικό.
5. Καλεσοπούλου, Δ. (2007). Παρουσίαση εκπαιδευτικού προγράμματος «Ταξιδεύουμε... στους πολιτισμούς», *Γέφυρες* 35 (7-8), σελ. 48-49.
6. Καλεσοπούλου, Δ. (2002). Μάθηση μέσω των αντικειμένων: τα χαρακτηριστικά της και η εφαρμογή της στο χώρο του μουσείου και του σχολείου, *Ανοιχτό Σχολείο* 82, σελ. 12-18.
7. Καλεσοπούλου, Δ. (2002). Μουσειακά εκπαιδευτικά προγράμματα στο Νοσοκομείο Παίδων: Μια νέα ευκαιρία για κοινωνικές υπηρεσίες, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 84, σελ. 89-93.
8. Καλεσοπούλου, Δ. (2000). Η μουσειοσκευή της ελιάς και του λαδιού, *Ελιά και Ελαιόλαδο* 15, σελ. 66-69.
9. Καλεσοπούλου, Δ. (1999). Ανοιχτός διάλογος με την κοινότητα: Μια ελληνική πρόταση στα προγράμματα προσέγγισης, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 73, σελ. 69-74.
10. Καλεσοπούλου, Δ. (1997). Εκπαιδευτικά προγράμματα στο μουσείο: Πώς το μουσείο γίνεται σχολείο. Η περίπτωση του μουσείου τέχνης, *Ανοιχτό Σχολείο* 61, σελ. 7-11.

ΙΧ. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΕΣ

1. Καλεσοπούλου, Δ. (2021). Βιβλιοκριτική για την έκδοση «Γεωργία Κουσερή, Ιστορική σκέψη, σχολείο και μουσείο, Αθήνα: εκδ. Επίκεντρο», *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ* 179 (Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος), σελ. 149-154.
2. Καλεσοπούλου, Δ. (2006). Βιβλιοκρισία για τον τίτλο «Μουσειοπαιδαγωγική και Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες, Θεωρία και Πράξη», *Τετράδια Μουσειολογίας* 3, 65-67.

Χ. ΑΛΛΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Καλεσοπούλου, Δ. (2022). Κυπριακή Συλλογή – Πήλινο γυναικείο ειδώλιο Π22654 (αρχαιολογικό λήμμα). Στο Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ. (επιμ.), *Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο – Διαδρομές με τους γνώστες της αρχαίας τέχνης* (σελ. 251-255). Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – ΟΔΑΠ.
Αγγλική έκδοση: Kalessoroulou, D. (2023). Collection of Cypriot Antiquities – Terracotta female figurine Π22654. In Lagogianni-Georgakarakos, M. (ed.), *Joining the ancient art experts on a journey through the National Archaeological Museum* (p. 251-255). Athens: Ministry of Culture and Sports - Hellenic Organization of Cultural Resources Development.
2. Καλεσοπούλου, Δ. (2015). Μουσειακή Εκπαίδευση. Στο Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ. (Επιμ.), *Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο: Το δικό σας μουσείο*. Αθήνα: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.
3. Καλεσοπούλου, Δ. (2008). Ειδήσεις του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (Συμμετοχή σε εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό-Εκπαιδευτικά προγράμματα-Δανεισμός

εκπαιδευτικού υλικού-Δραστηριότητες για παιδιά). *Το Μουσείον. Περιοδική έκδοση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου* 5 (2005), σελ. 81-83.

4. Καλεσοπούλου, Δ. (2008). Ειδήσεις του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (Συμμετοχή σε εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό-Εκδηλώσεις-Μακροχρόνιος δανεισμός). *Το Μουσείον. Περιοδική έκδοση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου* 4 (2004), σελ. 70-71.
5. Αλεξανδροπούλου, Α., Γαλανοπούλου, Χ., **Καλεσοπούλου, Δ.**, Κοκοβίδου, Ε., Παυλόπουλος, Δ., Πολίτου, Π. (1994). Επιμέλεια ανθολογίας κειμένων και βιογραφικών σημειωμάτων καλλιτεχνών. Στο Παυλόπουλος, Δ. (Επιμ.) *Σε αναζήτηση της Ελληνικότητας: Η «Γενιά του '30»*. Κατάλογος περιοδικής έκθεσης (σελ. 167-248). Αθήνα: Κέντρο Εικαστικών Τεχνών ΑΕΝΑΟΝ.

XI. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ/ΟΔΗΓΟΙ

1. Καλεσοπούλου, Δ. (2013). *Αναζητώντας διαφορετικά πρόσωπα του χρόνου. Οδηγός θεματικής περιήγησης στις Συλλογές του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου*, Αθήνα: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. ISBN: 978-960-386-164-5 (Β' Έκδοση: 2014).
2. Χριστοπούλου Α. & **Καλεσοπούλου Δ.** (2006). *Με την οικογένειά μου στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο*. Αθήνα: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. ISBN: 978-960-386-095-2 (Ε' Έκδοση: 2018).
3. **Καλεσοπούλου, Δ.**, Χριστοπούλου, Ε., Αλεβίζου Α. (2001). *Θωρηκτό Γ. Αβέρωφ. Εκπαιδευτικό φυλλάδιο για τα παιδιά του Δημοτικού*. Αθήνα: Πολεμικό Ναυτικό (Διαθέσιμο ηλεκτρονικά: <http://averof.mil.gr/ekpedeftiko-yliko-dimotikou/>, τελευταία επίσκεψη 23/12/2014). <https://averof.hellenicnavy.gr/ekpedeftiko-yliko-dimotikou/#fb0=3>

XII. ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Καλεσοπούλου, Δ., Σελέκου, Μ., Μπιτσάκης, Γ. (2012). *Τα μυστήρια του Μηχανισμού των Αντικυθήρων*. Διαδικτυακή εκπαιδευτική εφαρμογή. Αθήνα: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Η εφαρμογή ήταν προσβάσιμη ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα ΕΑΜ (www.namuseum.gr) και το URL: <http://antikytheramech.culture.gr/el/node/3>. Η εφαρμογή ανανεώθηκε το 2023 πάνω στην αρχική μου ιδέα (<https://antikythera-mechanism.namuseum.gr/syntelestes/>)

XIII. ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

1. Καλεσοπούλου, Δ. (2021). *Έρευνα Επισκεπτών 2018 στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο* (Αδημοσίευτη αναφορά). Αθήνα: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. [Ποσοτική έρευνα σε δείγμα 1004 επισκεπτών με μη αναλογική στρωματοποιημένη τυχαία δειγματοληψία].
2. Καλεσοπούλου, Δ. (2014). *Αξιολόγηση της χρήσης των συσκευών ξενάγησης (smartphones με σύστημα NFC) στην περιοδική έκθεση «Το ναύαγιο των Αντικυθήρων: το πλοίο - οι θησαυροί - ο μηχανισμός»* (Αδημοσίευτη αναφορά). Αθήνα: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, ΕΑΜ 2014-001. [Ποσοτική ανάλυση της συνολικής χρήσης των συσκευών από τις φόρμες που συμπλήρωσαν οι 1893 χρήστες σε όλη τη διάρκεια δανεισμού τους και ποιοτική ανάλυση ερωτηματολογίων από 86 χρήστες με χρήση σκόπιμης δειγματοληψίας].

XIV. ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ / ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΑΣ ΣΕ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ / ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Συγγραφή θεματικών ενοτήτων για το πρόγραμμα «*Ψυχική ευημερία και αγωγή βρεφών και νηπίων*» του ΚΕΔΙΒΙΜ του ΠΑΔΑ (481 ωρών), με επιστημονικά υπεύθυνη την Επίκουρη

Καθηγήτρια του ΠΑΔΑ Ελένη Κατσιαδά. Έναρξη προγράμματος: Νοέμβριος 2023 (<https://kedivim.uniwa.gr/course/psychiki-eyimeria-kai-agogi-vrefon-kai-nipion/>).

Τίτλοι θεματικών ενότητων:

- Η συμβολή των μουσείων και ο ρόλος τους στην προαγωγή της ευημερίας των βρεφών και των νηπίων (σε συνεργασία με την υποψήφια διδάκτορα μου Χρυσή Βομβογιάννη)
 - Η συμβολή της αισθητικής παιδείας και του πολιτισμού στην ευημερία και την αγωγή των βρεφών και των νηπίων (σε συνεργασία με την εικαστικό Δρ Αργυρώ [Ρόη] Μάρκου
2. Συμμετοχή σε τριμελή ομάδα εργασίας για τον σχεδιασμό επιμορφωτικού προγράμματος 35 ωρών του ΙΝ.ΕΠ. με θέμα τον σχεδιασμό πολιτιστικών εκπαιδευτικών δράσεων με βάση την με Αρ. Πρωτ. 2057/21.5.2020 Απόφαση του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. (ΑΔΑ: 6ΖΒ04691Φ0-373). Τίτλος επιμορφωτικού προγράμματος: «**Σχεδιασμός εκπαιδευτικών δράσεων στον τομέα του πολιτισμού**». Το πρόγραμμα εγκρίθηκε το 2020 και υλοποιείται τακτικά έκτοτε.
 3. Συμμετοχή ως εμπειρογνώμονας στην ομάδα εκπόνησης εκπαιδευτικού υλικού για το μάθημα «**Αρχαιολογική Διοίκηση και Καινοτομία**» του Προγράμματος Σπουδών της ΚΕ΄ Εκπαιδευτικής Σειράς «Αύρα Θεοδωροπούλου» της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (2018).

XV. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΜΕ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ και ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΧΩΡΙΣ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Διεθνή Συνέδρια

1. Sotiropoulou, E., **Kalessopoulou D.** & Sidiropoulou, T. (2024). Shaping spaces for justice: The influence of learning environments on social justice awareness in early childhood education. Ανακοίνωση στο 25^ο διεθνές συνέδριο CiCea “*Education, Citizenship and Social Change: Building Bridges*”. Διοργάνωση: Children's Identity & Citizenship European Association (Malmö, Sweden, 13-15th June, 2024).
2. Καλεσοπούλου, Δ. (2023). **Προσκεκλημένη ομιλία/παρέμβαση** στη στρογγυλή τράπεζα-εργαστήριο «Από το Αρχείο στο Μουσείο» στο πλαίσιο της 4^{ης} Συνάντησης ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2030 – «Από περιθώριο κέντρο» [Συνέδριο με Διεθνή συμμετοχή], 9-12/11/23 (Μυστήριο 56, 2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης) <https://2023eleusis.eu/events/mystirio-56-4i-synantisi-politismos-2030-2023-11-10/>
3. Kalessopoulou, D. (2023). Museum Educator Assistants (museum training program for adults aged 65+). Παρουσίαση του project στο πλαίσιο του Community of Care Discussion Circle. *Beyond the Obvious Conference 2023 | Handle with Care: Culture for Social Well-being*. Διοργάνωση: Culture Action Europe (Ελευσίνα, 7-10 Ιουνίου 2023). [Μυστήριο 79, 2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης <https://2023eleusis.eu/en/events/mystirio-79-beyond-the-obvious-conference-2023-06-09/>)
4. Sidiropoulou, M. & **Kalessopoulou D.** (2022). Little People...Big Voices: Voices of Children project 2022 in Greece. Εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο για την Προσχολική Ηλικία με τίτλο “*Bright Start International Conference: Early Years Excellence in Practice*”. Διοργάνωση: Bright Start Foundation (Αθήνα, 9-11 Δεκεμβρίου 2022). Στο ίδιο συνέδριο ήμουν moderator στο εργαστήριο της Gail Lindsay (University of Wollongong, Australia) με τίτλο “Becoming confident with drawing and mark making: the magic of ink and water”.
5. Kalessopoulou, D. (2022). Museum education in unsettling times: issues of citizenship and values education in archaeological museums. Εισήγηση στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο “*Museum Pedagogy in the Context of the Challenges of Modern Education*”. **Προσκεκλημένη ομιλήτρια**. Διοργάνωση: Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine (διαδικτυακό και δια ζώσης, 21 Σεπτεμβρίου 2022).

6. **Kalessopoulou, D.**, Psatha, F., Sidiropoulou, T. & Sotiropoulou, E. (2022). Exploring social justice awareness in young children's shopping pretend play at ECEC settings and museums. Εισήγηση στο 30^ο ετήσιο διεθνές συνέδριο του European Early Childhood Education Research Association (EECERA) με τίτλο ‘*Cultures of play: Actors, Affordances and Arenas*’. Διοργάνωση: EECERA, University of Strathclyde, Γλασκώβη (23-26/8/2022).
7. **Kalessopoulou, D.**, Lagogiannis-Georgakarakos, M. & Feleris, P. (2015). The National Archaeological Museum in the digital world. Εισήγηση στο Διεθνές συνέδριο “*Digital skills for museum experts*” (September 22, 2015). **Προσκεκλημένη ομιλία.**
Διοργάνωση: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
8. Kalessopoulou, D. (2001). Providing social services: Museum education programmes in Children’s Hospitals. Paper presented at the ICOM General Conference under the theme “*Managing Change: the Museum Facing Economic and Social Challenges*”, CECA sessions, 30 June-5 July 2001. Spain: Barcelona.

Πανελλήνια Συνέδρια

9. Καλεσοπούλου, Δ. (2024). Με αφορμή μια βυζαντινή εικόνα: Πολυγραμματισμοί στο μουσείο. Εισήγηση στο συνέδριο «*Ιακωβάτειος Βιβλιοθήκη: Παρελθόν-Παρόν-Μέλλον*». Διοργάνωση: Ιακωβάτειος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη – Μουσείο Ληξουρίου, Π.Ι.Ν. - Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας & Ιθάκης (Ληξούρι, 12-14 Απριλίου 2024).
10. **Καλεσοπούλου, Δ.** & Ρογκάκου, Κ. (2023). Διαγενεακή μάθηση στο μουσείο: δημιουργώντας πολυφωνικούς τόπους προσωπικής ανάπτυξης και συλλογικής ευημερίας. Εισήγηση στο Διεπιστημονικό-Καλλιτεχνικό Συμπόσιο «*Δημιουργώντας Πολυφωνικούς Τόπους Νοήματος, Μάθησης και Ανάπτυξης: Παιγνιώδεις Εναλλακτικές-Βιοματικές και Ενσώματες-Πολυτροπικές Ψυχοπαιδαγωγικές Προσεγγίσεις*». Διοργάνωση: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Ρέθυμνο, 3-6 Νοεμβρίου 2023).
11. Καλεσοπούλου, Δ. (2022). «*Μα τι μπορώ να παίξω στο μουσείο;*» Σχεδιάζοντας μουσειακές επισκέψεις με άξονα το παιχνίδι. Εισήγηση στο 17ο Πανελλήνιο επιστημονικό συνέδριο Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με θέμα «*Σύγχρονες Παιδαγωγικές Τάσεις Στο Πλαίσιο Της Προσχολικής Αγωγής*». Διοργάνωση: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βρεφονηπιαγωγών, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (Βόλος, Μάιος 2022).
12. Καλεσοπούλου, Δ. (2012). Προσεγγίζοντας ένα παιδοκεντρικό μουσειακό περιβάλλον μέσα από τα μάτια των παιδιών. Εισήγηση στο 3ο Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής με θέμα: «*Η έρευνα στην παιδική ηλικία: Προσδιορίζοντας ένα νέο ερευνητικό τοπίο*», Ιωάννινα, 11-13 Μαΐου 2012. Διοργάνωση: Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας ΤΕΙ Ηπείρου, Forschungszentrum 'Kindheiten Gesellschaften' Der Bergischen Universität Wuppertal, Graduierten Kolleg 'Kindheiten Im Spannungsfeld Der Moderne' Hans-Böckler-Stiftung, Universitäten Wuppertal und Kassel.
13. Καλεσοπούλου, Δ. (2001). Το Παιδικό Μουσείο στο νοσοκομείο: Δημιουργικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες για παιδιά με νεοπλασματικές παθήσεις. Εισήγηση στο 2^ο διεθνές συνέδριο Μουσικοθεραπείας και Δημιουργικής Έκφρασης της Ελληνικής Εταιρείας Μουσικοθεραπείας και Δημιουργικής Έκφρασης. Αθήνα.
14. Καλεσοπούλου, Δ. (1999). Η μουσειοσκευή των Ολυμπιακών Αγώνων: Ένα όχημα για καθολική παιδεία. Εισήγηση στην 4η Κοινή Διεθνή Σύνοδο για εκπαιδευτικούς και μέλη

στελεχών ιδρυμάτων Φυσικής Αγωγής, 28 Μαΐου-3 Ιουνίου 1999. Αρχαία Ολυμπία: Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία.

Ημερίδες

15. Καλεσοπούλου, Δ. (2024). Μικρά βήματα... στο μουσείο. Ημερίδα επιμόρφωσης «Η ενσωμάτωση της Τέχνης στο παιδαγωγικό πρόγραμμα των παιδικών σταθμών (21 Φεβρουαρίου 2024). Δήμο Αργυρούπολης-Ελληνικού & ΕΨΕΠΑ ΤΑΦΙΠΗ ΠΑΔΑ.
16. Καλεσοπούλου, Δ. (2023). Μουσεία: ένας κόσμος έμπνευσης και δημιουργίας για όλες τις ηλικίες. **Προσκεκλημένη ομιλήτρια** στην Ημερίδα «Περιδιάβαση στα χνάρια του πολιτισμού» (20 Μαΐου 2023, Λάρνακα, Κύπρος). Διοργάνωση: Larnaca College, Εκπαιδευτικό και Πολιτιστικό Σωματείο «Ιχνηλάτες».
17. Καλεσοπούλου, Δ. (2022). «Οι μουσειακές συλλογές ως «τόπος» διαγενεακής επικοινωνίας και μάθησης». Διαδικτυακή μετεκπαιδευτική ημερίδα του ΠΑΣΥΠΠΗ και του ΤΑΦΙΠΗ με τίτλο «Η επαγγελματική ανάπτυξη των Παιδαγωγών στο πλαίσιο των νέων προκλήσεων στην προσχολική αγωγή», 12 Φεβρουαρίου 2023.
18. Καλεσοπούλου, Δ. (2022). «Μουσείο, παιχνίδι και δημιουργική μάθηση». **Προσκεκλημένη ομιλήτρια** στην επιμορφωτική διαδικτυακή ημερίδα 3ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ Αττικής για νηπιαγωγούς με τίτλο «*Δημιουργική Σκέψη και Έκφραση. Συνδυάζοντας τη Θεωρία με Καλές Πρακτικές στο Νηπιαγωγείο*», 9 Ιουνίου 2022.
19. Λαγογιάννη-Γεωργακαράκου, Μ., **Καλεσοπούλου, Δ.** & Αθανασοπούλου, Σ. (2017). Ανοίγοντας το μουσείο στην πόλη: παραδείγματα από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Ημερίδα με θέμα «*ΠΟΛ(ε)ΙΣ. Το Μουσείο και η Πόλη του: από την απομόνωση στη διάδραση*», 24 Σεπτεμβρίου 2017, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
20. Καλεσοπούλου, Δ. (2017). «Το εκπαιδευτικό μουσείο: όραμα ή ουτοπία;» Τριμερής συνάντηση με θέμα «*Ας συζητήσουμε... Μουσειακές εκπαιδευτικές δράσεις: Τί, πώς, γιατί;*» 24 Φεβρουαρίου 2017, Ελληνική επιτροπή CECA, ICOM, Αθήνα.
21. Λαγογιάννη, Μ., **Καλεσοπούλου, Δ.** & Πασχαλίδης, Κ. (2015). Η εικόνα του παρελθόντος. Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και οι προκλήσεις της εποχής μας». Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Εργαστήριο Τεχνών και Πολιτιστικής Διαχείρισης. Δημερίδα με τίτλο: «*Η εικόνα της Ελλάδας. Πολιτισμός και ΜΜΕ*», Αθήνα, 20-21 Μαΐου 2015.
22. Καλεσοπούλου, Δ. (2014). Οι εκπαιδευτικές δράσεις-προγράμματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Επιμορφωτικό σεμινάριο Γ΄ Διεύθυνσης Β/θμιας Εκπαίδευσης Αθήνας και Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. 29 Σεπτεμβρίου 2014, Αθήνα.
23. **Καλεσοπούλου, Δ.**, Κλωνιζάκη, Α., Κουτσιανά, Π., Σελέκου, Μ. & Χριστοπούλου, Α. (2013). Με τα μάτια της ψυχής... Εκπαιδευτικές δράσεις του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου για ειδικές κοινωνικές ομάδες, 2012-2013. Ημερίδα για την εκπαίδευση στα μουσεία, Ελληνικό Τμήμα ICOM-Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων, Ομάδα CECA (Ομάδα για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό), Αθήνα.
24. Καλεσοπούλου, Δ. (2012). «Ταξιδεύουμε στους Πολιτισμούς». Ημερίδα με θέμα «*Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης*». 14 Ιανουαρίου 2012, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
25. Καλεσοπούλου, Δ. (2009). Προσεγγίζοντας μια προϊστορική κοινωνία: η μεθοδολογία σχεδιασμού του εκπαιδευτικού προγράμματος «Ποιος να έμενε εδώ; Τα σπίτια στην

προϊστορική Σαντορίνη». Ημερίδα επιμόρφωσης για εκπαιδευτικούς της Διεύθυνσης Α/θμιας Εκπαίδευσης Πειραιά, με θέμα «*Τα μουσεία έρχονται κοντά μας: εκπαίδευση και πολιτιστικές δράσεις στα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους*», 18 Νοεμβρίου 2009, Πειραιάς.

26. Καλεσοπούλου, Δ. (2009). «Ταξιδεύουμε... στους Πολιτισμούς»: Ένα πρόγραμμα συνάντησης της αρχαιολογικής γνώσης με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Ημερίδα επιμόρφωσης με θέμα «*Η διαπολιτισμικότητα στην εκπαίδευση*», 26 Ιουνίου 2009, Υπουργείο Εσωτερικών-Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα.
27. Καλεσοπούλου, Δ. (2009). «Εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου». Ημερίδα Δ' Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αθηνών με θέμα «*Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Μουσειοσκευές των Μουσείων της Αθήνας*», 8 Σεπτεμβρίου 2009, Αθήνα.
28. Καλεσοπούλου, Δ. & Δαλακούρα, Ν. (2008). Τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Ημερίδα με τίτλο «*Εκπαιδευτικές δράσεις για την πολιτιστική κληρονομιά και το περιβάλλον 2007-2008*», Ελληνικό Τμήμα ICOM-Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων, Ομάδα CECA (Ομάδα για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό), Αθήνα.
29. Καλεσοπούλου, Δ. (2007). Τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ενημερωτική διημερίδα για τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τις εκθέσεις των Μουσείων, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Αττικής, Πειραματικό Μουσικό Γυμνάσιο και Λύκειο Παλλήνης.

XVI. ΜΕΛΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

2023: Συνέδριο «*Πρώιμη Παιδική Ηλικία-Παιδικοί Σταθμοί-Τοπική Αυτοδιοίκηση*» (10-11 Ιουνίου 2023, Αθήνα, Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων). Διοργάνωση: Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία ΠΑΔΑ και Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών. Συντονισμός Οργανωτικής Επιτροπής.

2004: Διεθνές Συνέδριο με τίτλο «*Ρατσισμός, ξеноφοβία και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης: Τα Μέσα δίνουν το μήνυμα*», Ζάππειο Μέγαρο, 2 & 3 Δεκεμβρίου 2004, Αθήνα. Διοργάνωση: Κοινωνική Πρωτοβουλία EQUAL / Διαχειριστική Αρχή και Αναπτυξιακές Συμπράξεις Forum για την Κοινωνική Συνοχή, DREAM, ΚΕΜΜΕΠΑΠ – Ήφαιστος, Ανάδραση-Ιστός. Υπό την Αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας, Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης.

XVII. ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

2024: International Art Studies Conference 2024, Milan 10-12 October 2024

<https://www.artstudiesconf.org/>

2022: 17ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης με τίτλο «*Σύγχρονες Παιδαγωγικές Τάσεις Στο Πλαίσιο Της Προσχολικής Αγωγής*», Διοργάνωση από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Βρεφονηπιαγωγών (ΠΑ.ΣΥ.ΒΝ) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής - Τμήμα Αγωγής & Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Βόλος (27-29 Μαΐου, 2022). <https://pasypppi.gr/programma-17ou-panelliniou-epistimonikoy-synedriou-prosxolikis-agwgis-k-ekpaidefsis>

XVIII. ΚΡΙΤΗΣ / ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Κριτής στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό *Journal of Museum Education* (Taylor & Francis). <https://www.museumedu.org/journal/jme-peer-reviewers/>
- Κριτής στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό *Journal of Visual Literacy* (Taylor & Francis). <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1051144X.2019.1616396>
- Κριτής στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό *International Journal of Evaluation and Research in Education*.
- Κριτής στο ειδικό τεύχος του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού *Urban Planning* με τίτλο "Children's Wellbeing in the Post-Pandemic City: Design, Planning, and Policy Challenges," (2024).
- Κριτής στο ειδικό τεύχος "Museum Education today: synergies and innovations in multicultural contexts" του ηλεκτρονικού Διεθνούς επιστημονικού περιοδικού *Museum & Society*, 2015 (2), University of Leicester, UK.
- Κριτής στο ηλεκτρονικό διεθνές επιστημονικό περιοδικό του Εργαστηρίου Μουσειακής Έρευνας και Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας "MuseumEdu".
- Κριτής στο ηλεκτρονικό διεθνές περιοδικό του Εργαστηρίου Παιδαγωγικών Ερευνών & Εφαρμογών του Πανεπιστημίου Κρήτης «Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση».
- Κριτής στο ηλεκτρονικό περιοδικό «Έρευνα στην Εκπαίδευση» του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών (Ε.Π.Ε.Π) του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δ.Π.Θ.
- Κριτής στο ηλεκτρονικό διεθνές περιοδικό ACADEMIA LETTERS (Academia.edu)
- Μέλος επιστημονικής επιτροπής του διεθνούς ηλεκτρονικού περιοδικού *Journal of Culture in Tourism, Art and Education* (ISSN 2732-8511).
- Μέλος επιστημονικής επιτροπής του ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού περιοδικού ανοιχτής πρόσβασης *Εκπαιδευτικές Διαδρομές* (ISSN 2945 1833).

XIX. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

- Μέλος της Επιτροπής Τοπικών Εμπλεκομένων (Local Stakeholder Partnerships) και της Επιτροπής Αξιολόγησης του εκπαιδευτικού υλικού για επαγγελματίες Μουσείων (αμισθί), που παράγεται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου ERASMUS+ "MuseumAR: Storifying an Augmented Future for Museums" (διάρκεια υλοποίησης 2021-2023, έξι συνεργαζόμενοι φορείς από Ελλάδα, Ιταλία, Κύπρο, καθώς και η Διεθνής Ένωση των Παιδιών στα Μουσεία Hands-ON!, Κωδικός χρηματοδότησης: 2020-1-CY01-KA227-ADU-082737). Το έργο είχε στόχο τη δημιουργία ενός MOOC για επαγγελματίες μουσείων για τις χρήσεις της τεχνολογίας επαυξημένης πραγματικότητας στα μουσεία και τους τρόπους ένταξής της στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δράσεων που αναπτύσσουν. <https://museumar.eu/en/about>
- Συμμετοχή ως εμπειρογνώμονας στην ομάδα εστίασης (Απρίλιος 2021) του ευρωπαϊκού προγράμματος "Redefining the Future of Culture Heritage, through a disruptive model of sustainability" (ReInHerit, [Reinherit | Redefining cultural heritage](https://reinherit.eu/)) στο πλαίσιο του έργου CH needs Analysis & Guidelines of the ReInHerit project. Σκοπός του ReInHerit είναι να βελτιστοποιήσει την επικοινωνία μεταξύ μουσείων και αρχαιολογικών χώρων για την καλύτερη παρουσίαση σχετικών ευρημάτων στο κοινό. Στο πλαίσιο του έργου θα δημιουργηθεί ένα καινοτόμο ψηφιακό περιβάλλον πολιτιστικής διαχείρισης που θα φιλοξενεί ειδικά διαμορφωμένα, ισχυρά εργαλεία για τη βέλτιστη πρόληψη και αντιμετώπιση στοχευμένων πολιτιστικών θεμάτων (πρόγραμμα HORIZON 2020). Εταίροι: Bank of Cyprus Cultural Foundation, Cycladic Museum (Greece), Blue Shield

(Greece), και εννέα ακόμη εταίροι από την Κύπρο, την Ιταλία, την Ισπανία, την Αυστρία, τη Φινλανδία και το Βέλγιο.

- Συμμετοχή ως εμπειρογνώμονας στην ομάδα εστίασης (Μάρτιος 2017) του ευρωπαϊκού προγράμματος "**MuSA: Museum Sector Alliance**". Το έργο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Erasmus+ για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των επαγγελματιών μουσείων σε δεξιότητες ΤΠΕ και συντονίστηκε από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, έχοντας ως εταίρο μεταξύ άλλων το ICOM-GR, καθώς και εταίρους από την Ιταλία, την Πορτογαλία και το Βέλγιο. [MuSA-Museum-professionals-in-the-digital-era-short-version.pdf \(project-musa.eu\)](https://project-musa.eu/MuSA-Museum-professionals-in-the-digital-era-short-version.pdf)

Μη χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα

1. Συμμετοχή στην Εθνική Επιτροπή Ελλάδας για το πρόγραμμα "**Voices of children**" (University of Wollongong, Australia, Brightstart Foundation). Το πρόγραμμα "Φωνές των παιδιών" έχει ως στόχο να δώσει τη δυνατότητα σε μικρά παιδιά από όλο τον κόσμο να αποτυπώσουν στιγμές στο χρόνο, να αναδείξουν τη δημιουργικότητά τους, να μοιραστούν την τέχνη τους και να διηγηθούν στον κόσμο τι είναι ξεχωριστό για εκείνα.
Τα αποτελέσματα του Voices of Children για το 2022 στην Ελλάδα παρουσιάστηκαν:
 - με εισήγηση (από κοινού με Μ. Σιδηροπούλου) στο Διεθνές Συνέδριο για την Προσχολική Ηλικία "*Bright Start International Conference: Early Years Excellence in Practice*" (9-11/12/2022), (ΑΠΕΛΛΑ Δ82)
 - σε έκθεση των έργων των παιδιών που έλαβε χώρα στο προαναφερθέν συνέδριο στην Αθήνα (Ελληνικός Κόσμος, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού) (ΑΠΕΛΛΑ Δ82)
 - σε διαδικτυακή (online) έκθεση <https://brightstartfoundation.org/voices-of-children/>.
2. Επιστημονική υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος «**Διερεύνηση της επίγνωσης της κοινωνικής δικαιοσύνης στο παιχνίδι προσποίησης αγορών των μικρών παιδιών σε περιβάλλοντα προσχολικής αγωγής και φροντίδας και σε μουσεία**» (Exploring social justice awareness in young children's shopping pretend play at ECEC settings and museums) - Τετραμελής ερευνητική ομάδα Εργαστηρίου Ψυχοπαιδαγωγικών Εφαρμογών στην Προσχολική Αγωγή – "Ε.Ψ.Ε.Π.Α." – ΠΑΔΑ (2022). Τα αποτελέσματα του προγράμματος παρουσιάστηκαν
 - το 2022 στο Συνέδριο του EECERA (European Early Childhood Education Research Association) στη Γλασκόβη
 - στην Ωρα του Ερευνητή (2022) που διοργανώνει η Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του ΠΑΔΑ για την επιμόρφωση των υποψήφιων διδασκόντων στη μεθοδολογία έρευνας.
 - Δημοσιεύτηκαν το 2024 στο επιστημονικό περιοδικό *European Early Childhood Education Research Journal* (<https://doi.org/10.1080/1350293X.2023.2227366>)
3. Επιστημονική υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος «**Εκπαίδευση για την πολιτότητα και εκπαιδευτικά προγράμματα στα ελληνικά αρχαιολογικά μουσεία**» (2022). Τα αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ* 183 (Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2022) και παρουσιάστηκαν στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο "Museum Pedagogy in the Context of the Challenges of Modern Education" που διοργανώθηκε από το Ivan Franko National University of Lviv στην Ουκρανία.

Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΥΣΕΙΩΝ Κ.Α.

- Μέλος του **ICOM** (Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων)
- Μέλος των Διεθνών Επιτροπών του ICOM:
 - **CECA** (Committee for Education and Cultural Action),
 - **ICOFOM** (International Committee for Museology),
 - **INTERCOM** (International Committee for Management)
- Μέλος του **Museum Education Roundtable** (USA)

- Μέλος του Δ.Σ. του **Ελληνικού Παιδικού Μουσείου** (από Μάρτιο 2023 και για τετραετή θητεία)
- Μέλος της Γενικής Συνέλευσης του **Ελληνικού Παιδικού Μουσείου** (από το 2007)
- **Πιστοποιημένη Εκπαιδευτρια Ενηλίκων** Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
- **Μέλος της Ομάδας Εργασίας του ΥΠ.ΠΟ.Α. για θέματα που άπτονται της ίδρυσης και αναγνώρισης μουσείων** (2020) κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 45 του ν. 3028/2002 (βάσει της ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥΗΔ/ΔΔΑΔ/ΤΔΜΠ/87790/7588/7457/ 2531/18-2-2020 Υ.Α.)

ΣΤ. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1. **Οργάνωση και συντονισμός Ομάδας Μουσειακής Αγωγής.** Η Ομάδα Μουσειακής Αγωγής (ΤΑΦΠΠΗ, ΠΑΔΑ) είναι εθελοντική και τα μέλη της είναι φοιτήτριες που παρακολούθησαν επιτυχώς το μάθημα «Εισαγωγή στη Μουσειοπαιδαγωγική». Στόχος της ομάδας είναι να προσφέρει την ευκαιρία να εφαρμοστούν οι μελέτες μουσειακών προγραμμάτων που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του μαθήματος ή να σχεδιαστούν νέες δράσεις σε συνεργασία με τα μουσεία της Αθήνας, προσφέροντας πολύτιμη πρακτική εμπειρία στις συμμετέχουσες και τη χαρά της ανακάλυψης των μουσείων μέσα από την οπτική των μικρών επισκεπτών. Η ομάδα συμμετείχε στη Διεθνή Ημέρα Μουσείων 2024 (18/5) με δύο εκπαιδευτικά προγράμματα που εκπόνησε για οικογένειες με παιδιά 3-6 ετών στο Παιδικό Μουσείο, ερευνώντας και αξιοποιώντας τις συλλογές του (Τα παιχνίδια της Καλήπιας, Φιγούρες από σκιά). <https://www.hcm.gr/5162-2/> και <https://ecec.uniwa.gr/announcements/diethnis-imeramoyseion/>
2. Συμμετοχή στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και την υλοποίηση του οικογενειακού εκπαιδευτικού προγράμματος του Ελληνικού Παιδικού Μουσείου «**Η Ελευσίνα για Μικρούς και Μεγάλους - Ένας αλλιότικος περίπατος στον χώρο και τον χρόνο**» (12/11/2023). Η δράση υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της 4^{ης} Συνάντησης ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2030 – «Από περιθώριο κέντρο», 9-12/11/23 (Μυστήριο 56, 2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης <https://2023eleusis.eu/events/mystirio-56-4i-synantisi-politismos-2030-2023-11-10/>)
3. Συμμετοχή στη διοργάνωση του εορτασμού της **Διεθνούς Ημέρας Μουσείων 2023** (Μουσεία, Αειφορία και Ποιότητα Ζωής) στο Ελληνικό Παιδικό Μουσείο (πρόγραμμα «**Όλες οι γενιές... εν δράσει, γιορτάζουμε τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων**», 13-14/5/2023). Υλοποιήθηκαν συνολικά οκτώ διαφορετικές δράσεις για παιδιά και τις οικογένειές τους με την ομάδα βοηθών ερμηνευτών 65+ του Ελληνικού Παιδικού Μουσείου. <https://www.hcm.gr/%cf%8c%ce%bb%ce%b5%cf%82-%ce%bf%ce%b9-%ce%b3%ce%b5%ce%bd%ce%b9%ce%ad%cf%82-%ce%bc%ce%b1%ce%b6%ce%af-%ce%b3%ce%b9%ce%bf%cf%81%cf%84%ce%ac%ce%b6%ce%bf%cf%85%ce%bc%ce%b5-%cf%84%ce%b7-%ce%b4%ce%b9%ce%b5/>
4. Συμμετοχή με ομιλία στο Φεστιβάλ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΖΩΗΣ στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων (Οκτώβριος 2022) του κοινωνικού φορέα ANTAMA για την ενδυνάμωση των ατόμων άνω των 65 ετών, την ενίσχυση των διαγενεακών δεσμών και την καταπολέμηση του ηλικιακού ρατσισμού. Τίτλος ομιλίας: «**Γιατί η ευτυχία.. δεν έχει ηλικία στο Παιδικό Μουσείο!**» <https://antama.gr/festival-monopatiazois.php>
<https://www.facebook.com/watch/?v=2530888073728006>
<https://www.youtube.com/watch?v=4yricZAvdKM> (από 4:11:07 έως 4:41:07)
5. Συμμετοχή στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων του 2^{ου} **Πειραματικού Νηπιαγωγείου Θεσσαλονίκης ενταγμένου στο ΑΠΘ «Φροντίζω το περιβάλλον / Πολιτιστική Κληρονομιά: Μνημεία που ‘ζουν’ ανάμεσά μας”** και «**1821-2021: 200 χρόνια από την Επανάσταση. Από τις Μπούλες της Νάουσας στους αγώνες του '21**» (Σχολ. Έτος 2020-21, Όμιλος Μουσειακής Αγωγής, Υπεύθυνη ομίλου: Δήμητρα Ζάπρη).

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ

1. Ertnews – Ενημερωτική εκπομπή **Update [K8]** με τον Κώστα Λασκαράτο (12/4/2024) – συζήτηση για τον ρόλο του Παιδικού Μουσείου στην καταπολέμηση της παιδικής παραβατικότητας, του ρατσισμού και των στερεοτύπων.

https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=IsCRvQOMzNU&si=MS7p3Vun-IfKy_b